

308636 వ తేదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 2

చెన్న పట్టణము 1916 నంబర జనవరి నెల II వ తేది మంగళవారము

NO 241

నంబరము. ౨.

రాక్షస నామ సంవత్సర పుష్యమాస శుద్ధ షష్ఠి.

నంచిక ౨౪౧

గాంధర్వ ప్లాటు హార్వ నియములు

హిందూస్థాని కలాట కీర్తన తగినట్లుగా ప్రత్యేకము రాయ చేయబడినది.

1 నెం. ప్లాటు రూ. 80-0-0

8 నం. గారంటీ 2 నెం. ప్లాటు రూ. 20-0-0 2 నం. గారంటీ 2 నెం. హార్వ నియములు తప్పకరములు కానియెడల 10 రోజులలోపుగా రిటరన్ చేయవచ్చును. మొదల 17-వ మొదలు అనేకయితర హార్వ నియములుగలవు. ఉపాధ్యాయులు లేక నే న్యాయముగా హార్వ నియంవాయింప చేర్చుకొనుటకు తగిన గ్రంథమునం దివ్వడు శ్రీమాన్ బల్లారి కృష్ణమాచార్యుల వారి నాటకపాటలు సహాగలవు విశేషముగా ఖర్చుగుచ్చు విగాన ఆలస్యముచేసి మోసపోకును. నెల 2 మాసాల మాత్రమే. రోజు, సింగరు, రాత్రి, సన్, హంబరు, బ్రయింపు నైకలు కావలసివారు మాకు వ్రాయును.

చుద్రాడు ప్రొఫెస్సర్ సప్తయింక ఏజెన్సీ, 15 బ్రాడ్వే, చుద్రాడు.

కాకినాడకోటిపల్లి మోటారుబండ్లు

14 గురు జనమయైక్ల మోటారుబండి ప్రతిరోజున ఉదయము ౫ం 7-80 కు కాకినాడలో పార్కింగ్ మనిషివల్ కచ్చేరికి వెరుటనున్న మోటారు ట్రాన్సిట్టు కంపెనీ ఆఫీసులో నుండి బయలుదేరి కోటిపల్లి ౫ం 9-40 కు చేరును. తిరిగి కోటిపల్లిలో ౫ం 10 కు బయలుదేరి ౫ం 12-80 కు కాకినాడ చేరును. మధ్యాహ్నము, ౫ం 1-80 కు కాకినాడలో బయలుదేరి ౫ం 2-50 కు చాన్సెరాను చేరి, తిరిగి ౫ం 2-20 కు ఆక్కిడ బయలుదేరి ౫ం 5-0 కు కాకినాడ చేరును. సమగ్ర యెక్ల మామూలు మోటారు కార్లు ప్రత్యేకము కలయువారికి మాత్రమే నిర్దేశముగానున్నవి. శేట్లత్తప్పికోరినవారికి పంపబడును. రంగును టేకుకలక అంకా పలకలు రవుచుకట్టలు కమ్మలు వగయిరా పూర్వముకంటే ధరలు తగ్గించి విక్రియించుచున్నాము.

Telegraphic Address :- Motorcar Cocanada. The English Motor transit Company, Automobile Engineers COCANADA.

నువీయియో లీవర్ జ్యూయల్స్ వాచ్. గొలుసుతో సహా ధర రూ 3-0-0 పోస్టేజీ 0-4-0 దీనికి 5 సంవత్సరముల గ్యారంటీ గలను.

ఈగడి మారము దయముగించి మా కంపెనీ పేరు ఎట్టివిరాలో ముద్రింపబడియుండును. ఇది చూచుట కందమై తలచినచో, దత్తు గ్రూప్ ఆఫ్ గ్లాసు బోయింగుతో మొరటుపనులకు దగియుండును. శిల్పములో భాగమున గ్యారంటీచేటి అతికించియుండును. సీమనగడి మాత్రే తియారచేయబడినది. కాన నెలకొనియెద్దను జిక్కరు. ఒకకొక్కరును తియారదరను తలంపుతో తిట్టవలెనుచితిమి. చాలకాలము ఈగడి మారట్టి, వ్యల్య ధరగల గడి మార విని యొకటియే యిది మనభవంబున దెలియును. ఇదికలక గడి మారములు ఖర్చులు యోగ్యతా పక్షమున నందియున్నవి. ఒకటి తెచ్చించి చూడును. మా పట్టణమున ననేకులు కొన నందిసింపించి, మొరటుపెందుటో నువీయో వాచ్ కంపెనీ, హాట్టవాన్స్ సం1871, చుద్రాడు.

కాటోల్ పాడరు.

గొలుసు, చీమలు, ఈగలు, చిమ్మటలు మున్నగు క్రిమల బట్టించు పురుగులను వధించుచుండును. టోక్ 1-కి అ. 0-5-0

కాటోలు వత్తులు

కోమలను, ఈగలను వధించుచుండును. చరదోలును. 240 కట్టులుగల పెట్టె 1-కి అ 12 మిలీమీటర్ల ముట్టుకు చీమలను వధించుచుండును. కట్టులకు కొరతను, పుస్తకచేటికలను చిమలనుండి కాపాడును. పోలువంజెట్టు - టెక్స్. హార్ అందుకో, 1-11, స్ట్రీంపుస్ట్రీ, బాస్టెల్, చుద్రాడు. తెల వల్పులు! నందవధిగము !!

అమృతాంజనము తిన్ని నొప్పులను వరదామృతము పెక్కిని డబ్బితో సహా సీసా 1-కి తెల 0-5-0 తలనొప్పులనూర్చును, వాయువుబొట్టు పోగొట్టుచు పార్శ్వపునొప్పుల బారదోలును. పోట్లబొట్టును సువాసన గలిగి యుండును. దీనిని విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు. ప్రతిఇంట నుండదగిన చవుకియైన వైద్యసహాయము. అమృతాంజనం డిపో, 6 తంబునెట్టిపిథి మదరాసు.

అందమైన 1916 క్యాలండరు

ముద్దులొలికడి మోహనాంగి సౌందర్యము, లావణ్యము. ముగ్ధత్వమురమ్యముగ లిఖించబడినది. జనవరి నెల 31 క తేది లోపుగ వోకసారిగ నాలుగు రూపముల విలువగల చూపందుల గొనువారలకు క్యాలండర డిలివరముగ బంపబడును.

పోస్టు ఖర్చులకై అలాచీటిని పంపవలయును. ఇతరులకు వి. పి. ఖర్చులతో 0-4-0; 12-కి వి. పి. ఖర్చులతో రూ. 1-12-0. అమృతాంజనము నొప్పులకు సిద్ధామృతము. చక్కని డబ్బితో రూ. 0-8-0; డబ్బా 1-కి రూ. 5-4-0.

Table with 3 columns: తామర తైలము (Tamar Oil), పండ్ల పొడి (Fruit Powder), మోహినీ తైలము (Mohini Oil). Prices listed for each.

పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము. అనేక చోట్లలో విక్రయించబడును. అమృతాంజనము డిపో, 109 ప్రేరి రోడ్డు, బొంబాయి. 6 తంబునెట్టిపిథి, మదరాసు. ఈ యంత్రముగలన క్యాలండరులు కొద్దికలము ముద్రింపబడుచున్నవి వరభావములకు తెలిసి పంపుకొనిన యాభాంకము గలగల. వనోషధి సారసపరిల్లా

Wanted

మెకానికల్ ఇంజనీయరు కావాలెను

కళాశాలయందు మెకానికల్ ఇంజనీయరింగు నేర్పుటకును, వర్కుషాప్ పనులను జూచుటకును ఒక మెకానికల్ ఇంజనీయరు కావాలెను. తమ యొక్క యోగ్యతలను తెలియపర్చుచు ప్రీక్షాసి పాలుకు దరఖాస్తును పంపవలెను.

ఆంధ్రజాతీయకళాశాల, మచిలీపట్నం.

బెజవాడ హిందూతెయేటర్

అక్షరకావాలెను. ఆక్షరకావాలెను.

ఆంధ్రసాహిత్యముల బ్రదర్శించుటకు హీరో పాత్రను హీరోయిన్ పాత్రను అప్పచేయగల నమ ధులును, ఒకహాస్యనిష్ఠును కావలయును. పురుషులు మాత్రమే దరఖాస్తులు పంపవలెను. జీతము నెల 1-3 రు 20-25 ల వఱకు వారివారి సామర్థ్యములబట్టి యియ్యబడుదురు. దరఖాస్తుదాల్చి యీ పిగువ అప్రెంటిసుకు తమ దరఖాస్తులను 1916 సం॥ జనవరి నెలాఖరులోగా బంపి తక్కిన షరతుల గురించి వ్రాసి తెలిసికొనవచ్చును.

బి. సీతాపతిరావు, బి. యే; బి. యల్.

ప్రసిద్ధులు. బి. హెచ్. టి., బెజవాడ

మహామహాపాధ్యాయ బ్రహ్మశ్రీ కొక్కొండ వెంకటరత్నకవి విరచిత గ్రంథములు కొద్దిప్రతులు గలవు. వలయువా రీక్రింది విలాపమునకు వ్రాసికొనవలెను.

- 1 చిత్రకళాసంఘము 2-0-0
- 2 కొక్కొండ మహావిద్యము 0-0-2-0
- 3 సింహాచల యాత్ర 0-0-0
- 4 శోభావతి వర్ణనము 0-0-0
- 5 వియోగి దీక్షితశత్రువు 0-0-0
- 6 సరకాసురవిజయ వ్యాయోగము 0-0-0

కొక్కొండ కుమారనరసింహం,

(281)

రాజమహేంద్రవరము.

మెల్లికొన్పుడ్ కాండ్లర్లు 1916

ఒక్కొక్కటికి రెండేసి అణాల చీట్లుబంపిన వారికి యీకాండ్లర్లు పంపబడును. కొద్దిప్రతులు మాత్రమేగలవు.

స్పెస్సరు అందుకంపెని,

మదరాసు.

నల్లసంవత్సరాది సంచిక

పెక్కుండు ప్రకటనలకై సకాలమున వ్రాసికొనకుండుటచే గతసంచికలయందు వారి ప్రకటనలు ప్రచురించుటకు వలనుపడ కుండెను. ఈసంచిక త్వరలో వెలువడనున్నది గాన ప్రకటనలు బంక నొందిన వారు వెంటనే వ్రాసికొన వలయును.

ప్రకటన కాభ్యర్థకులు

THE

(Phon 341)

HOTEL CLARENCE.

GOLD MEDALISTS.

BAKERS, manufacturing Confectioners, and well-known Caterers.

Book your orders for Xmas & New year Cakes early;

Our Decorations and Ornaments special this Year

Xmas toys and Fancy Boxes for presentation are for sale.

Estimates for Dinners, Evening Parties, and Children's Treats free on application.

బోపా సంగ్రామము

జర్మనీదేశపు స్థితిగతులు

యధాగతిగిరించి ఆందోళనముపడుట.

II

ఇంకయుద్ధము ఎంతకాలముజరుగునని, ఇంగ్లండులోకంటే, జర్మనీదేశపు తరువుగా నన్నుచును వచ్చిరి. జర్మనుడు గాని, ఆస్ట్రీయనుడుగానీ, తన దేశమునే ఈ ప్రశ్న నడిగిన యెడల "ఇక రెండవ యుద్ధమునెలలలో యుద్ధమైపోవు"ని చెప్పుచుండును. రణరంగము నుండి వచ్చిన యుద్ధాగ్ని చెప్పినమాట నుట్టి ఇట్లంటిమని, వీరందురు. యుద్ధమునవచ్చినవారే జర్మనీలో నేను నానుగుసాదులు తిరిగితిని. చిన్నపెద్దయనక చాల కష్టములను చూచితిని. కాని ప్రజలయం దింతమాన్య యెన్నుడును కనపించలేదు. ప్రతివారును ఎప్పుడు యుద్ధము ముగియినా, ఎప్పుడుముగియునని కొట్టుమిట్టాడుచున్నారు. భావము కోరిక ననుసరించుచుండును.

పదికొండు సంవత్సరము లింగ్లండులోనుండి, ఆంగ్లేయులతో పరిచయమున్న ఒక జర్మను దేశమునలో మొదట మాట్లాడితిని. అప్పుడప్పుడే నోయొక ఇంగ్లండుపత్రికకూడ నతనికి వచ్చేది. తిండిని గురించియు యుద్ధమును గురించియు, ప్రజలలోనున్న యశస్వీయతయు బయటపడవండ, అధికారులు జాగ్రత్త పెట్టుచున్నారని చెప్పెను. నవంబరులో బెర్లినునగరమందు పెద్దగంపగోళము జరిగినది. వ్యవహారము లింతవరకు బాగా వెల్లయ్యెను, ఆంగ్లేయు నాకాదళమును గుర్తించవండ, జర్మనీ ఆస్ట్రీయాలు తమ పూర్వములను పెంచుకొనుచున్నవే గాని వేరకాదని కూడచెప్పెవాడు. సముద్రమీదనుండి జర్మనీకి నరకులు రాకపోవుటచే, జర్మనీ చాల పొట్టుపడవలసియున్నది. ఇందువలన దానిగర్వ మడిగి లొంగిపోవలసి వచ్చునని వారినిమ్మకము. యుద్ధపర్యవసానము ఈజర్మనీలో తేలెనని, ఆస్ట్రీయా జర్మనీలలో సగముమండికి నమ్మకము వారికివలెనే ఇతరుల విశ్వసించుచున్నాడు.

నూతనజాతాంతర్య యుద్ధమారంభమైనప్పుడే కలేమిద తిరిగి ఒకసారి పడెనని నేను బెర్లినులో వింటిని. ఆంగ్లేయ, పరామ నేవల నెదిరించు చిన్నము లగవెడుచున్నవి. తాము కలేను పట్టుకొనుట కిది వరకు గట్టి ప్రయత్నమును చేయలేదని జర్మనులు నటించెను. తాముతలచుకొనిన ఒకనిమిషములో కలేను పట్టుకొందుమని వీరబదాయలు కొట్టుచున్నారు.

ప్రాశ్నబెల్లియము రణరంగమందలి జనరాలును, నైనికులు నిర్భయముగ కొన్నికొన్ని విషయములలో ఆక్షేపించుచున్నారు. నైనికవ్యవహారములు ప్రస్తావనకి తెలిసినంత మరియెక్కువగా తెలియవు. అసమర్థులను కాచివారూరకొనరు. ప్రాశ్న ప్లాండుకులో పేదపొందిన జనరాలు చాలమంది హులురైపోయిరి.

మ్యూనిచిలోని ఒక పండితునితో మాట్లాడగా "తక్కిన వాళ్ల లెక్కలేదు. ఒక ఇంగ్లీషువారిలోనే మేము యుద్ధము చేయవలయు. ఇంగ్లీషువారికినిమాకును అంత భేదములేదు. వారికి బోలెడు డబ్బున్నది. తెలివితేటలకు లోటులేదు. దొరకనము వారేమి నటించినను మాకు చాల కష్టముగవున్నది. మేము సంధిని కోరుచున్నామని చెప్పెను. ఇంగ్లండ్లో, జర్మనీలో "దక్షిణ" పోయేవరకు యుద్ధము జరుగునని ఆతని వరకు. ఈ మాట చెప్పటవలన, ప్రజలతన్ను సరిగమారుటలేదని కూడ చెప్పెవాడు. ఇకడు తనకడుపులోనున్న దానిని తనతోనేకీర్ణించిని వారికెద్ద నిర్భయముగ చెప్పి వేయెను.

పదిసారులుజర్మనులుపెల్లి ఇంగ్లండుమీదబాంబులువేసిన యెడల ఇంగ్లీషువారుభయపడి యుద్ధముమానుచురని జర్మనీయోచనవుకొనినవారు నైతము నమ్మియుండిరి. ఈమాటవిషయమై నేను వారిసహవాసినిచితిని. జర్మనుదేశీయుడు నమ్మినదానికి వ్యతిరేకముగ నతని మాఖముమందర చెప్పినయెడల నెంటునే గోపమువచ్చును.

ప్రస్తావనారేకాదు వ్రతీవారును, త్వరగ మోసపోవు స్థితి యందున్నారు. వారు చెప్పినదంతా నమ్ముదురు. అందుచేత వారిని పాలించుట సులభము. ప్రస్తావనారిని ఇంగ్లీషువారు పూర్తిగ అపార్థము చేసికొనుచున్నారు. దీనివలన ఒక విషయమున్నది. ఇందువలన మఖ్యకీర్తువులుగ భావించుచున్న ఇంగ్లీషువారిని వివరకు యుద్ధమనిన బెరింపగలమని జర్మనులను నమ్మించుచున్నారు. జర్మనీవా రెట్లనుకొనుచుండగా, జర్మనీవారు తిండిలేక మాడిపోవుదురని ఆంగ్లేయులు లనుకొనుచున్నారు. జర్మను సాంఘికవాదులు రానురాను యుద్ధ విషయములగుచున్నారు. వ్యవహారము యుద్ధమునకు దిగితిమని, దొరకనము వారు వారి నమ్మించి మోసపుచ్చుచున్నారు. జర్మనీకి సముద్రముమీదనుండి నరకులు వచ్చుటలేదు గదా! మట్టుపట్ట చేతములనుండి వారికి కావలసిన నరకులను దిగుమతి చేసికొనుటకును, కొత్తకొత్త పదార్థములను కనిపెట్టుటకు, ఎన్నితంటాము పడెదలో ఆంగ్లేయులకు తెలియదు. కాని నరకులురాకుండ ఆంగ్లేయులు సముద్రము నరికట్టుటవలన, జర్మనీ వారిగుండెలు "దడదడ" కొట్టుకొనుచున్నవి. వారిభయము వానాటికి హెచ్చిపోవుచున్నది.

తమకు కావలసిన సరుకులు లేకపోవుట జర్మనీవారు మాలుగుచున్నారాను నేను ఇంగ్లండులోని కి కెల్లీ నపుడడిగిరి. ఇందుకు సందేహము లేదు. ప్రతికట్టుముఖాను తిండిలేనిగోతే. మునిసిపలు అధికారులీగలను అగతిపెట్టుచుండురు. నేనొక చిన్నపట్టణమునకు వెల్లితిని. అపట్టణములో మహావిద్యాలయమున్నది. ఇక్కడ ప్రజలఇబ్బందులను లొలగించుటకై నెన్నియో ప్రియత్నములను చేసిరి. స్వల్పపరలకు ఆహారమును టికెట్టున్న వారికి విక్రయించుచున్నారు. ఈపనుపాయము లన్నియు స్వతంత్రజీవనోపాధి లేనివారికి. ఆర్థికనిషయమై జర్మనీ ఆస్ట్రీయాదేశములకు చాల వ్యత్యాసమున్నది.

చాలమందికి త్వరలోనే సంధియగునని యున్నది. కాని, వీరిమాటసాగదు. ఉన్నదనుటకు లేదనుటకు నైసికాధికారుల చిత్తము. ఇంగ్లండులో "ఎంతకాలము యుద్ధము జరుగుననుమాట" యెత్తినవారేలేరు. ఇంగ్లండు మరింత యుద్ధవారిని చూచిన సన్నాహము చేయుచున్నట్లున్నది.

పొత్తిపూగ వాడుకొని కొంతకాలపోయిన కొంతైనను మిగులపట్టుకొనిచిందున్న ధనవంతులు నానాతిప్పలుతడుచున్నారు. వీరుచూచిచూచి, ఏభర్షను మానకాలరు. ఆంగ్లేయులకంటెతిండికి జర్మనీవారు తక్కువగానే ఖర్చుచేయుదురు.

ఆంగ్లేయ ఖయదీలకు జర్మను సోల్లవలకు పెట్టుతిండినే పెట్టుచున్నారు. శ్రీలంకువీరికి ఉపచారములుచేయుచున్నారు.

యుద్ధముగురించి జర్మనీవారినున్న భావములివి: "బెల్లియము మనది. పరామవారు మనలకు తగువలేదు. రష్యువారికి మందు సామగ్రిలేదు. ఇటలీవారుముందుకు రాజాలరు. నర్వీయా తని అయిపోయింది. కానిస్టాంటినోపిలుకు రాధారీ యేర్పడినది. నూతనజాతాంతర్య మీద పడుటయేతరువాత. నిమిషములో సంధియగును"

రెండుమాడునెలలలో యుద్ధమైపోవునని ప్రతివారు ననుకొనుచున్నారు. రణరంగమును చుండివచ్చి నైనికులుచెప్పినది యే వీరందరి నమ్మకము— ట్రెయ్యుకలిగి వానిలేఖకుడు.

కమ్మతావుల వెదచెల్లునది సువాసద్రవ్య రాజము

ఆటోమోటార్ బహారు (రిజిస్టరు)

ఆటోమోటార్ బహారు కలిపినదికాదు. ముగంధపున్నముల రసము. నానుగురించువులు చేతికడదై తనకొనినవో ఎంత ననోహరముగనో యుండును. తేరతనిలయము నందునలే వాడెందును గలిగించగలదు		
మొ. చిన్నపీసా 1-3	...	0-8-0
,, మధ్యరకం ,,	...	0-12-0
,, పెద్దపీసా ,,	...	2-0-0
ముగంధ కాత్తు ,,	...	0-1-0

వి. పి. చార్జ్ ప్రశ్నకము.

సోలుపజంట్లు:—ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అల్లు కెమికల్ కంపెని,

నెం 152 జూమూమసీసు, బొంబాయి

మదరాసు పజంట్లు:— మెహతా పురుషోత్తంమూల్లీ

నెం 29, వైశాలబార్ కోడ, పూలగడినమీద, మదరాసు.

హిందూ విశ్వవిద్యాలయము

ఈనెల 8-న శ్రీ రమణమఠము మాససభలు పండిత మదనమోహనమూల్యగారు చెప్పి ప్రసంగించి బొంబాయికి వచ్చిరి. ఆనాటిసాయంకాలమే సర్ ప్రభుకంకరపట్టణిగారి అధ్యక్షతకొండ జరిగినమహాసభలో హిందీభాషలో సభ స్వసించిరి. ప్రాచీనకాలమును కలపకలపకపాఠములకొండ మనశికమునందుండిన గురుకులాశ్రమములనే హిందూవిశ్వవిద్యాలయము విద్యాభ్యాస సుసాధ్యములగునూ వాన సౌకర్యములను గలిగియుండునూ గాని ప్రస్తుత విదేశములందు విశ్వవిద్యాలయములనే పరిక్షామాత్రప్రయోజనమునందును. ఇట్టివిశ్వవిద్యాలయము లేర్పడక నదియే కర్తవ్యప్రభువుగారు విశ్వవిద్యాలయభావనను నొసరించిరి. హిందీ ప్రభువుగారి పరిపాలనమున నా ఆశయము సాకారమైనది. ప్రస్తుతము పరి ప్రామికవిద్య నేర్చుట యత్యవసరమున ఎల్లవారును భూషించుచున్నార. ఈ విశ్వవిద్యాలయమున ప్రామిక విషయములు బోధింపబడును. రెక్రియేషన్లకై గాక నిది ప్రజా ప్రతినిధుల చేతనే పరిపాలింపబడును. ప్రజాప్రతినిధులు భజన ఆర్యకరణము లెప్పుగాగ్రహించ గలుగుదురు. నెలలులో 5 గురు అధికారమును 45 గురు ఆ సభికారులు మొత్తము 50 మంది సభ్యులు ఉండును. చాన్సలర్లు మైచాన్సలర్లు మున్నగువారి సందర్శన నెలలువారే నియోజించెదరు. నెలలు విశ్వవిద్యాలయ పరిపాలకసంఘమువారే ఉపాధ్యక్షులును పరిక్షకులును నియమించెదరు. పరిపాలకసంఘమున అధికారు లెవ్వరు నుండరు. దారితమ గూడ పరిపాలనావిషయముల కప్రాప్తము మొదలగు స్వతంత్ర్యముండును. ఈరీతిగా పరిపాలకసంఘము సంపూర్ణ పరిపాలనా స్వతంత్ర్యమును గలిగి అసభికారులకు ప్రజలప్రతినిధులనే సభ్యులనుగా గలిగియుండును. ఈ విశ్వవిద్యాలయము భరత్ఖండమునందలిను అధికారము కలిగియుండును. రాజప్రతినిధిగారు లెక్కగ నున్నాడు. రాష్ట్రపాలకులగు గవర్నరులనులెట్టి నెలలుగవర్నరులనుసంస్థాపాధిపతులలో చాలుమందియు బోవకులుగా నున్నాడు. ప్రస్తుతము కాశీనగరమునకు వెలుపలనున్న కళాశాలలపై నీవిశ్వవిద్యాలయమున కధికార మియ్యబడకున్నను కాలక్రమమున వియ్యబడునని నేనువిశ్వసించెదను. ప్రస్తుతము హిందూదేశమునందలిను ఆంగ్లప్రభుత్వపరిపాలిత భాగమునను సంస్థాపాధిపతులపరిపాలనమునందున్న భాగమునను గల ఉన్నతపాఠశాలలపై చట్టబద్ధముగ నీవిశ్వవిద్యాలయమున కధికారముండును కర్తవ్యమునను. పరమధనమనము ప్రధానాధ్యక్షులగులలి నుదార భావముతో గూడిన మరలొక గూడ నీవిశ్వవిద్యాలయమున నొసంగబడును. ఈవిశ్వవిద్యాలయమునకు 4 కోట్లరూపాయలు గలవు. ప్రస్తుత మనసరముగ 150 లక్షలుకావలెను. 91 లక్షలు వాగ్దానముచేయబడినది. 60 లక్షలుకావలెనని. దేశమందలిహిందువులందరును నూతనములై పనిచేసిన ఈమొత్తము బోగువకుల కర్తవ్యకరముండదు. ఒకవత్సరములో ఆరేబరు విశ్వవిద్యాలయముగూడ సాకారము కావలెను. ఆగా భావమును మున్నగు సభ్యులకలలువారుగూడ హిందూ విశ్వవిద్యాలయమునకు విరాళముల నొసంగి కృతజ్ఞతను పాపురై యున్నారు. అని మాలవ్యాగారు పేర్కొనెను.

ఈవిషయము నామోదించితిమనియు బొంబాయి నగర వాసులు సానుభూతిని గలిగియున్నారనియు తీర్మానముచేయబడినది. ధనము సమకూర్చుట కొక రాష్ట్రీయసంఘ మేర్పరుపబడినది. ఆసంఘమునకు సోత్తమురాష్ట్ర గోకులదాసుగారధ్యక్షులుగ నియోజింపబడిరి.

అలిఖురు విశ్వవిద్యాలయమును గూర్చి మా మాలవ్యగారు నుడివినందులకు నేను ప్రత్యేకముగ కంఠంబడుచును నొసరించుచున్నాను. మహమ్మదీయవిశ్వవిద్యాలయోద్యమము హిందూ విశ్వవిద్యాలయోద్యమమునకన్నను ప్రాచీనమైయునను మహమ్మదీయ సంఘమునే మా మాలవ్యగారికినిస్వార్థ విరహితులు కలవుగా నుండుటచే నాయుద్యమము కొనసాగకుండ నున్నది. విద్యార్థులగు మహమ్మదీయులు హిందూ విశ్వవిద్యాలయమున కియ్యబడిన సౌకర్యములకుంటి సౌకర్యములను పొందుటతోనే బ్రస్తుతము తృప్తిపొందవలెనుగాని అలిఖురునకు వెలుపలనున్న కళాశాలలపైను గూడ కధికార మివ్వడే యుపగలపడవలెనని పట్టుబట్టినకార్యము నెరవేరదు అని ఉపన్యాసకునకును అధ్యక్షునకును పండితములొసరించుచు మిగ్లా అలీ మహమ్మదుఖానుగారు నడిచిరి. బొంబాయిరాజధానినా నిగవరు 2 లక్షల నొసంగిరి. మరల సభలో 61 నెల రూపాయలు విరాళములు వినిపింపబడినవి. ఆరాత్రియే మాలవ్యాగారు బొంబాయినుండి ఢిల్లీకివెలిరి.

కూనూరు కేసు

వార్తనుగాన కార్మికు పరిక్షా ప్రాధికారి యొక యుత్తరము మరలలు చెప్పి మేరీకన్యకు వ్రాయుచునది. మరలలు.

కన్య మారాకాటేజి.
బాగ్లోగోడు.
కూనూరు.

నేను న్యాయమేను దొరసాని యొద్ద నున్న నున్నానని వినుటకు మీకు చాలవంత గలగలగును. ఏదీ సరిగా నిర్ధారణకాలేదు. వాకేవీచ్చా సౌఖ్యములకును అవకాశము లేదు. ఇద్దరు పిల్లలున్నారు. వారున్న భయములందురు వారుచాల దుర్మార్గులు నీమేను దొరసానినన్నా దరణమున చూచుచున్నది. ఇదియంతయు కయలెటుచేసింది. దీనిని చదివించివేయుము. నేనుపనిచాని నగుటచే నింతయు జరిగినది.

ఇట్లు
మేరీ. ఓ-రెలే.

అంతట కొద్దివారు ఫలసారమునకు లేచిరి. వార్తనుగాన మేరీరెలేకన్యకు చెప్పి వ్రాయించినయెత్తరమునకు వెలివిన పిల్లలు చెప్పి వ్రాయించిరి. టెర్రీ, కేసు, సన్నీలావణ, కేసు, రంగసామి, రంగయ్యగొండగారి కచేరీ, కూనూరు. వార్తనుగాన కొరవడికారము నుద్దాయి కూర్చుండుటకు జడ్జిగారు రనుచులింపిరి.

వార్తనుగాన మేరీ రెలే కన్యకు వ్రాసుపరీక్ష చేసిరి. ఆమెయిటుల చెప్పెను. నేను చెప్పి ప్రతినిధి మరలమున కదలివచ్చు నాకు వెంటనేయొక్కతాప్రత్యక్ష అధికారినివేయవలెను. వాప్రత్యక్షమున నామోదించుటకును వారట్లుచేయలేదు. నేను మూడుసార్లు నాబంధులతో చెప్పకుండ ఇంటినుండి వెళ్లిపోతిని. ఒకసారి కూనూరులో నున్న నామేనయత్తరకడకుపోతిని. మరీయొకసారి కాన నెలలో ఉడకకుండలమునకు పోతిని. మూడవసారి వెల్లింగ్గునకు పోతిని. అట్లు చేయుట మర్మదగల శ్రీలీల అత్యుచముగాదని నేను తలచెదను. ఏమిట నేనెలలలో కయలుట కూనూరులో నాగోగూడ మాయుండునని. నేనామేమే వ్యాయ నెలలలో మాయుండుననిదని ప్రకారి ఎదుట చెప్పితిని. అది పొరబాటు. నేను వ్యాయనెలలో కూనూరునుండి ఉడకకుండలమునకు 11 మైళ్లు పడచిపోతిని నేనుకూనూరులో ఉడకకుండలమునకు 5 గంటలకుముందు చేరితిని. కయలెరున్నది ప్రాచీనమున నేనెటులవెల్లితిని. ఆమెవ్రాసిన యుత్తరమున నేను చివరికివెల్లితిని. ఆమె వారముకొక అండుమని వ్రాసినది. ఉడకము 10-10.30 గంటలకు బుద్ధప్రాజ్ఞముద్ద తన్నుకలలుకొన్నది వ్రాసినందున నేనురైలుమీద వెళ్ళలేదు. ఆమె యుత్తరము 2.30 గంటలకు ముందుగానే చేరినను నేనురైలు మీద వచ్చెదనని ఉత్తరము వ్రాయలేదు. దెబ్బు ఖర్చుని రెంటివార్త సంపత్తి. 5 దినముల నోరైలు నందిలో నేనీ ఆరైలు నంది చేతబట్టుకొని నేను పడచిపోతిని. నేను కార్లకు బూట్టులను తొడుగుకొంటిని. నేను 10-15 గంటలకు ప్రాజ్ఞముద్దకు వెల్లితిని. ఆమె అచటికి వెకిలబడిమీద 11-15 గంటలకు వచ్చినది. ఒక రిక్షానుగూడ తీసికొని వచ్చినది. ఆమె మానసి దొరసాని యంట నన పించుచున్నది. ఆమె నన్నొక పెద్దయంటికి తీసికొని వెల్లినది. ఆయంటిపేరు వుద్దాద్దానీ నాకు తెలియదు. అటుల నేను విల్కిన్సుగారతో చెప్పలేదు. నేనచట 7 దినములుంటిని. నాకు మాయకర్మములు అదాలైపుమీద చాల ప్రేమయును భక్తియునుగూడ గలదు. అయినను నేనామెతో చెప్పలేదు. పెద్దయంటికుండి నేనొకముదనలి శ్రీయంటికి వెల్లితిని. నాయొద్ద దెబ్బులేదు. ఒక గది కంటి వాడు గలని నేనామె వదుగబోతిని. ఆమె నాకు భోజనము పెట్టినది. నేనొకరికొంటిలో ఆమె యంటికి పోతిని. నాకాశ్చరిస్తారముగ పేరుమండెను. ఆమె నన్నువైద్యకాలకు తీసికొనిపోయి యుండును. కయలెటు నన్ను మిచ్చెలుగారి యంటికి తీసికొని వెల్లినది. సన్నీలావణ కయలెనని నేనెన్నడు నెరుగను. నేనెరిగిన్నాడును వ్రాయలేదు. నేను రంగసామి సారాదు కాణమునకు వెళ్ళి లవలకుతో మాటలాడలేదు. నాకరెడు సలహా చెప్పలేదు. అతడు చెప్పిన సలహా నేనెన్నడును ఉత్తరములో నుదహరించలేదు. నాకు చూపిన లెఖనాని వ్రాత నాడస్తూరి కలనేయున్నది. కాని అది నేనువ్రాసినదిగాదు. నాకు నేనీ తురలగునట్టియు లవలకు వెలిగిట్టియు యువతి ఎవ్వరై యునలేదు. 19 వ ఆగస్టున వ్రాయబడిన యుత్తరములోని దస్తూరి నావ్రాతలనే యున్నది. నేనెటు నిటుగూడ చెప్ప

లేను. రంగసామి నెరుగను. తోటమాలి రంగన్న నెరుగుదును. నేనెరిగిన ప్రేమించలేదు. నేనుప్రియుడాయని వానినెపుడును విలువలేదు. అతడు నాప్రియుడుగాదు. నేను కన్నీ మారాలో నిలిచి నెన్నడును చూడలేదు. న్యాయమేను దొరసాని కరడు కొడిగ్రుడ్ల నమ్ముట నేను చూడలేదు. నేను అరకు భావము కొద్దిగా మాట్లాడగలను. తోటమాలి రంగన్నకు వ్రాసినయుత్తరములోని “నీన్ను ప్రేమించుచున్నాను. నీన్ను చూద్దు వెట్టుకొనుచున్నాను. నీనునోహరిటి.” అనికడపటనున్న కయలను నేను కొట్టివేసిట్లు నాకుభావకము లేదు. అతడు నామనోహరుడు కాదు. నేనెరిగి నుద్దలెట్టుకొనలేదు. నన్ను బలవంతముగ చూడ హోరాశ్రయ లాకకొట్టుకొని నుండి. ఆమూడు గోబాలును న్యాయమేను దొరసాని నాకుకాఫీజము జే. రాత్రిభోజనము నేచ్చి ఆకొట్లోనే వెట్టుచుండెను. ఆమె తిలుపుతీసి లోనకివచ్చి నపుడు ఇద్దరు పురుషులును ఒక ఆయాయును గుమ్ముమున కడ్డముగ నిలబడుచుండిరి. గ్రుడ్లు వెచ్చెడు వాడచట నాకనుకదలేదు. నేను పొరసోయెదనని వారట్లు చేసిరి. నేను కేకలు చేయలేదు. కేకలుచేసిన విషయాలేరని నేను తలచితిని. నేను చాలోమట్టుబడి తిండి తినలేదు. ప్రతిరోజును ఉడకయమునకు సాయంకాలమునకు నారు నన్నొక గంటసేపు చాలో మట్టుచుండిరి. నన్నొక మూలనిలెట్టి న్యాయమేను దొరసాని చాచుట్టుచుండెను. తరువారనేనే ఆచాచుట్టుగానుండి ఇరవలవరకు వానను. కలకల్లాలో ఉడకగల కొరకు నేనానాదించలేదు. నేనువరల్ల వార్తను ఆచాచాకి ఎన్నడును బాబువ్రాయలేదు. ఆయుత్తరములోనిదస్తూరి నాదిస్తూరిననే యున్నది. వారునాకు మర్తమందుచిచ్చి వాచే నాయుత్తరమును వ్రాయించియుండును. ఆయుత్తరమున నిటుల నున్నది. “ఆయుగ ఇరివలమీద నన్ను రుగరు. అట్టి నేను మీకు ఉత్తరము వ్రాయుట మీకువంతగా గలపడవచ్చును. నేనిప్పుడే పాఠశాలను కదలితిని. నాయును 17 సంవత్సరములు నాతలిదండ్రు లిరువురును చనిపోయిరి. నాతల్లి చనిపోయి 4 వత్సరములై నది. నాతండ్రి గత ఆక్టోబరు నెలలో చనిపోయెను. ఇంకను ఏమిచేయుటకును నాకుగాని విశ్వమునుచేసికొనలేదు. ఆక్టోబరు నెలలో జరుగవలెను. నాసోదరులు నన్ను పరిగ నాదరించుట లేదు. నాకు వారెట్టిస్వచ్ఛులు ఒకగుటలేదు. నన్ను వారొక గదిలోనుంచి తొలగివేయుచున్నార నే నేమడిగినను వారు కొట్టకచ్చెదరు. కాన, నేను వారి తోచెప్పకుండ నిలువించితిని. నేనిప్పుడొక శ్రీయొద్ద నున్నాను. ఆమె నాయును చాల కయగలిగి యున్నది. నేనిట్లు కదలి నుమాను నెలయైనది. నాజ్జాతి సోదరి మిమ్మెరుగునట గాని ఆమె గుణవతిగాదు. నానామె ప్రాంతికారముగ లేదు. మీరు నాకు కలకల్లాలోనేదైన యుద్వ్యగమును సంపాదించి యచ్చిన మీకు నేను చాల కృతజ్ఞులగు నగుదును.”

ఈయుత్తరమును న్యాయమేను దొరసాని చెప్పగా నేను వ్రాసితినికలకల్లాలోనుద్వ్యగముకొరకామే పిలవ్రాయించిన దొనాకువెలియకు. నేను ఆగస్టు 11 వ తేదీని ఇల్లువిడచితిని మరల నెవ్వెరు 8 వ తేదీనిఇంటికి బోతిని. ఆయుత్తరములో నేనుకదలి నెలదినములై వదిలి వ్రాయబడియున్నది. కాన నేను దానిని నెవ్వెరు నెలలో వ్రాసితిని నని చెప్పలేను. కన్య మారాకాటేజిలో రంగసామి మానభంగమును చేసిన విషయమున నేనింటికి వచ్చిన పిమ్మట దాక్తరు అయ్యతమగారు నన్ను వారముకొకలు పరీక్షించిరి. అతడు రిపోర్టు వ్రాసి పంపెనేదో నే నెరుగను. నేను అనలకుగారోచెప్పితిని. ఆయన నెవ్వెరు 24 తేదీనపరీక్షించిరి. అది ఆమెచెప్పిన పిమ్మట మానభంగమునగూర్చి చాలసేపు వ్రాసుపరీక్ష జరిగినది. ఆవిషయము ప్రకటించుటకు తగినదిగాదు. రంగసామియును మిక్కిలియు మొదటి ఆగస్టు 18 వ తేదీని పిమ్మట 21 వ తేదీనవచ్చిరి. రంగసామి యెంటరిగ అటుపిమ్మట రెండు మూడు గోబాలు వచ్చియుండును. కొన్ని సార్లును గోబాకొకసారియు కొన్ని సార్లును గోబాకను రెండు సార్లును నాకానుత్తుమందు నియ్యుచుండిరి. అట్లాడెలెరుగవచ్చు నాచేతను ఉత్తరములు మున్నగునవి వ్రాయించుచుండిరి. వైకము గంట గంటవ్వుర సేపుండును. అప్పుడేమిసరిగినియు నాకు భావకముండదు. నామేన ఉత్తరముకొనో చెవకర్తని ముననుండగ నేనుచూడలేదు. లేఖలో దెక్కియె నెట్లు కన్య సంకతి న్యాయమేను దొరసాని కల్పించి వ్రాయించినది. ఆయుత్తరము నెవ్వరికినిమావలదని నేనాకన్యకు మరల ఆక్టోబరు 7 వ తేదీని వ్రాసి తిట్టితిని. 2 వారములక్రితము నేను చెప్పితిని కల్పితిని. ఆమె ప్రేమను కచ్చినది. ఆయుత్తరము సంకతి మేను మాటలాడలేదు. మానభంగము కలిగిన నాడురాత్రినారాగదిలోనికిదీపమును తీసికొని రాకపోయినవో

నేనురంగసామిని పోల్చితేక పోయినా. నేనపుడతని కొట్టితినా. తన్ని తినా. పుట్టినా పుట్టినా పట్టినా పట్టినా నేను పో త్తయి చేయలేదు. నేనును న్యాయమే నువ్వోర సాని యను కొచ్చిరాజుగారిపేరుకు వెంకట్రమణయ్యయ్యను ఎల్ల పొయినా పుట్టినా పట్టినా పట్టినా నేను ఇకనెక్కడు విల్లియ్యగారిలో చెప్పలేదు. అయ్యనాకన్నును 10 రూపాయలయ్యలేదు. నిన్ను బర్మాకు పంపించి బర్మాదేశపుకమిషనరుకు వెండ్లి చేసేదని న్యాయమే నువ్వోర సాని చెప్పినది. పట్టినా పట్టినా ఆమె నా బట్టలను తీసివేసి తనకువది జుట్టులను నాకు తొంగించినపుడు నేను తొలుతుకొననంటిని. ఆమె విసక బాకాబట్టలు తొడిగి నామొకచూరద పట్టుకుంటున్నానని. ఆకాపున నన్ను చూచి నవో నాసోద మైనను గురిచింతపాలదు.

సంస్కృతి పుస్తక భాండాగారము.

7 వ తేదీన తెలుగుదేశం గ్రామమున ఆలపాటి సీతారామయ్యగారి యాధిపత్యము కింద జరిగిన సభలో మా గ్రామమున అను అంగలూరి బోధాచారికాపాతకాల ప్రధానోపాధ్యాయుని ఆలపాటి జగన్నాథం గారు విద్యవలసల భావనలు భాండాగారములయొక్క ఉపయోగములు, గ్రామపంచాయతీల సేవలనుబట్టి కలుగజేయు ప్రయోజనములు, పాఠశాలభివృద్ధికి గ్రామభివృద్ధికి భాండాగారాధికారులు చేయవలసిన ప్రయత్నములు, మాసంఘమువారు నడుచుకొనవలసిన కట్టుబాట్లు మున్నగు సంకలనగురించి యుత్సాహించి "సంస్కృతి పుస్తక భాండాగారము" అనుపేరుతోకపుస్తక భాండాగారమును స్థాపించి. తరువాత బంధువు ఆదివారమునకాశ్రమమును, తాడిపాడ నూరయ్యగారు వైసంగతులను బలపరిచి. అగ్రాధికారి పరిమళపాత్రముతో సభ ముగిసెను. —ఒకటి లేఖనము.

చెన్నపురి కేంద్రశాల నాక

24-12-1915వ తేదీన ఈనాక 16 వ ప్రయాణమునకు బొంబాయి నుండి వచ్చిన ఆలపాటి సీతారామయ్యగారు 819 నుండి కొనుగడు నాండ్లములు నాకలోనుండి. నూయ జుక్కానా చాటి పెట్టుకుని యెవరినాని. పోర్టు పెను రేవును చూచి పిమ్మట ఆలపాటి సీతారామయ్యగారు సురక్షితముగ నిలిచిరి. అటనుండి సోలాపూరుకు వెళ్లినపుడు కాలనాకలో వారి కేక్కించి. మేమచటనే బొగ్గు కేక్కింటిది. ఇవట బొగ్గు వెలచాక ఆలపాటి సీతారామయ్యగారు కర్నూలు అల్లసాని సి. వి. ఇ. గారు కనబడి. వారి సేవోద్యోగి కునినది. మేదట నీరకంధకమునకు కరుసమీపమున బాలులు (వేలుటలన పూరిగానే) తానోధకుకలిగినది. ఇప్పుడుచాల నయముగానన్నది. మేమటనుండి వచ్చుపుడు నాకలో ముగ్గురు ఆంగ్లేయులు; 599 నుండి భారతీయులు నుండి. వీరిలో 430 మంది ప్రభుత్వాధిపతులు బంధులచే వారిని వైద్యశాల నాకలోనుండి మనాకలోకిమార్చి. కేక్కినచాడలైలుమీద నూయజుగ పంపబడి అచట మనాకలో కేక్కి. పోర్టు పెను నూయజు రేవులను చూచి మేము 25-12-15 వ తేదీన బొంబాయి రేవుకు చేరితిమి. ఆంగ్లవరాకు ఈ పుష్కరస్థానము నుండి కొనుగడు పంపబడి. వీరిలో చాలమందికి పోర్టులో డిపొలిట్టుల సంబంధమును వ్యాధి కలిగినది. కొనుగడు లో చాలమందికి గుండ్లు రక్తము కలిగినందున కలిగిన గాయము తగ్గింది. క్రిస్తును పంపగనాడు మేము బొంబాయికి 24 గంటల దూరమున నుండి. నాకలో కొనుగడు టవలన పుట్టినా కాంతముగ జరుపబడినది. వరము 11 గంటలకు పోర్టు జరిగినది. రాత్రి 7 గంటలకు వింగు జరిగినది.

రెంకవలూరులో కుట్ర కేసు.

వెంకటేశ అప్రొవైజులో నొకడగు అమారుసింగు కొందరు ముద్దలగు నుద్రించి సాక్ష్యము తెలియజేయు వారంధించెను. ఆమెకొలలో భాంధీయ విప్లవోద్యమభివృద్ధియు, తమ స్వాతంత్ర్యముల అయుధములకలుగ కొనుగడు కొందరు భారతీయు లిండినూరు మరలటయు, కాలిలోని జర్మను రాజువారి చూచుటయు అదిగాగల విషయముల నతడు వివరించెను. రెంకవలూరు లీదేశమునకు వచ్చినతరువాత జరిగిన అంతరాలు, వారి అక్రమచర్యలను సీతకు పొందుపరచెను. వీరు వెళ్లినమాజేశముల నొనర్చి. రాజద్రోహ బోధకములగుచోరలు అన్యుములను ప్రబలలోచ్యుత్త మొనరించి. బాంబులు మున్నగువానిని చేయు నుద్ద్యమములు కొనసాగించబడెను. ఆయనధములు గూర్చబడెను. రాష్ట్రవారి శంభావనకు నెట్లె. కాశీ నుండి రికార్డులు బాంబులు పంపబడినవి.

ఫిరేజీ నెలలో అన్నిచోట్లను తిరుగబాటు లానక్కాటు చేయుటకు ఆయాప్రదేశములకు కుట్రదారులు పంపబడిరి. కుట్రదారుల పర్యటనలగుండు అమారుసింగు అన్యుతన లానో రులకుధ్య తిరుగుచుండెడివాడు. చచ్చా మున్నగు బందిపోటులకు సంబంధించినవృత్తాంత మాత్రమంతరమున వివరించి లానోరు మున్నగు ప్రదేశములనుండు నైజీతుల వివరియుటకు తా మొనర్చిన ప్రయత్నముల నతడు సాకల్యముగ చేర్చినాడు. అనంతరమున దేశమందంతటను ఎల్లతన తిరుగుబాటు చేయుటకు వీరినర్పిత ప్రయత్నములు నన్నిటి అమారుసింగు వివరించెను. 19-2-15 తేదీన లానోరులోని మోకిమందిరమును పోలీసువారు ముట్టడించిరి. యుద్ధకారణమున ఆమెకొలలో వెళ్లించి భారతీయులకు పనాచిక్కక పోయెను. ఇంతటితో అమారుసింగు సాక్ష్యము నాటికి ముగిసెను. 11-వ తేదీన గురుగోవిందుని జ్యూడీషము. కొర్టు మూయవలసినదనియు ముద్దలముల కొరిరి. వారి కొరిక మున్నంపబడెను.

గుంటూరు కళావంతుల యుద్ధారకసంఘము.

గతనెల 31 వ తేదీన మాపురమునందలి కళావంతులలోను గొండలు టుట్టును ప్రాంతాల్లో సమాజకేమై తమ సంఘము సభ్యులనుకొనబట్టి కొన్ని నిబంధనలకు తీర్మానములను చేసికొనిరి. నాటిసభకు కొందఱు కేంకటప్పయ్యవంతులుగారు అధ్యక్షులుగ నుండిరి.

ఆసభకు 18 కుటుంబముల కళావంతులును కొండలు ఇతర వైద్యమునయ్యలను వచ్చియుండిరి. ప్రథమమున జె. రాజగోపాలముగారు (పింగోలు) వారి సంఘములయొక్క లోకములను వారి నివారణమార్గములను గూర్చి యుత్సాహించిరి. తరువాత ఈక్కుంటిగాడును ఉజ్జీకొండరును మాట్లాడిరి. ఆకంతరము రాయసము నేంకటపుయ్యగారును, పాలవర్తి రాయమూర్తిగారును, కొందఱు వెంకటప్పయ్యగారును సలహాపూర్వకముగా కొన్ని విషయములనుగూర్చి ముచ్చటించిరి.

సంఘోదేశములు

కళావంతులలోనున్న దురాచారములను తొలగించుట యందు, వివాహాదివివాహములకు నెలకొల్పబడును, విద్య వ్యాపింపజేయుటయును నీసంఘముయొక్క ముఖ్యోదేశములు.

జనవరి 1 తేదీన జరిగిన సభకు పాన్సూరువాస్తవ్యులగు పి.పాటి నాగభూషణముగారు అధ్యక్షులుగ నుండిరి.

సంఘ నిబంధనలకు లోబడి 11 నుండి సభ్యులుగాజేరిరి. శ్రీమంతులను మామలగా నుండనీయక వారికి వివాహముజేయు అచారము వాడుకలోబెట్టుట, పడుపుకొని ప్రాత్యనాకరముగ పాటించుటయును, విద్య వ్యాపింపజేయుట. సంఘముయొక్క కార్యములను నిర్వహించుట కయ్యునుగురు సభ్యులుగల కార్యనిర్వాహక సంఘముండవలయును. వీరు అసభరమైనవృత్తు: సభాసంబంధములు. వీరిలో ఒకరు కార్యదర్శిగను, ఒకరు కోశాధ్యక్షులుగను నుండవలయును. సంఘమునకు రాజగోపాలముగారు ముక్కుంటిగాడు కార్యదర్శులుగను, చెదలవాడ నాగభూషణముగారు కోశాధిపతులుగను నుండునట్లు తీర్మానించిరి. ఎన్. ఎన్. వెంకటరామయ్య, ఎం. పి. రాయసము జేంకటపుండు ఎం. పి. వ్యాపతి మామలంతురాపు పాలవర్తి రాయమూర్తి చీమకుర్తి బసవయ్యగారు సంఘమునకు అభిమానులుగను కొందఱు కేంకటప్పయ్య బి.పి.వి.ఎల్. గారు పోషకులుగను జేర్చుకొనబడిరి. క్రింది కళావంతులు పూర్వపుస్త్రుతి మామలొని స్వతంత్ర జీవనముతో జీవించుచున్నారు.

జె. రాజగోపాలం ఎం. ముక్కుంటి పి.పాటి నాగభూషణము, నాగభూషణము వాసిరి నరసింహము. ధరణికోట వెంకటరామ, చెదలవాడ వెంకటరత్నము, చెదలవాడ కోటయ్యగారు శిల్పములకు వెంకటకోటయ్య, పినపాల పుల్లయ్యగారు ఇట్టిసంఘము వెడలుట కళావంతులసంఘమునకే గాక హిందూసంఘమునకంతరము (జేయోదాయకముగ నుండును. ఈసంఘసభ్యులు తమవట్టును విడువక స్వయంతోధరణకై పాటుపడుదురని నమ్ముచున్నారు. —ఒకటి లేఖనము.

సమాజలాభములు.

1915 సం. నవంబరు 13 తేదీన వివారమున శ్రీధర్మ సాధనీ యువపేర నొకసమాజము గుడిపాడపురమున కొందరు వారినులుచే క్రిమతి పిచ్చోకెట్టి లక్ష్మీకాంతయ్యగారి ఆధిపత్యమున నెలకొల్పబడినది. దీని కనుబంధముగ పుస్తక భాండాగారములూడ ఏర్పరపబడినది. ఈసమాజములు శ్రీమలకర్ణంతోపయోక్తములు. ఇదియే శ్రీమంతుల మామలమును పోగొట్టి జ్ఞాపాభివృద్ధి నానాటికి వెంపుచేయుచున్నది. విశుత్వముల

వడుటకును ఇదియే ముఖ్యసభ్యులు. వీరే చెప్పుకొన్నరేదు. ఇట్టి సమాజములనలనే ఇంటియందు వని తేనప్పుడు వ్యర్థాలపము లాడుకొనుచు మూర్ఖుండెను శ్రీమంతుల వారమున కొకసారిఅయినను తమ సుహృద్భూదముతోనూడి ఒకరికొకరు నుంచినీతులను బోధించుకొనుచు, హాయిగ కాలక్షుడుపుచుండురు. అదిగాక ఇంటియందు ఏమిలోచక కూర్చున్నతే, ఈసమాజ భాండాగారమునలి నీతిగ్రంథములను తెప్పించుకొని వానియందుగల సారముగ్రహించి అనందించుటకు ఈ సమాజములే కదా మూలకారణములు? ఇట్టివానికి వెట్టుటచే శ్రీమంతులమీది కర్మవారింతురము, అదిగాక పురుషులకు గాని శ్రీమల కీగొడనంతయు ఎంచుకొనూ, శ్రీ ఎల్లప్పుడును సంసారములో ముగి కొట్టుకొనవలయును గాని అట్టివానికి వెట్టుట బహు తప్పిన మరము కొందరు భిక్షా యుక్తులురు. కాని వారు వీనియందు గల లాభము తెలియనివారై అట్లునుండునరు వానమ్మకము. వీరివలన గలుగులాభ మెట్టిదో తెలిసినవారు ఎప్పటికల్లు యాపించరు. ఈ సమాజములే కొన్ని సమయముల డిక్షోపకమనములుగా నుండి మనోహర ముగగూర్చుచుండును.

నూరు ఖట్టిమును గాని మూడుకొప్పు లియడవని నడుపుచుండురు. అట్టిసామెత యిటీవల శ్రీమంతులమీదియందుగలమున చేర్చువబడియె. అదిఅప్పటి కోజులలో నిజమే అయి యుండవచ్చును. కాని ఇప్పుడనినో శ్రీమంతుల విద్యారతులై తేజస్యులున్న కాలమున నట్టి సామెతలు సార్థకములు గానేరవు. ఇంకను తొన్నీకొన్న స్థముల శ్రీమంతుల విద్య తక్కువగ నున్నది. అట్టిలోపము పోగొట్టునది ఈ సమాజములయంతగల పుస్తక భాండాగారములే. ఇంటియంద పనిలేని సమయముల భాండాగారములగల గ్రంథముల తెప్పించుకొనుచు వానియందుగల సారము గ్రహించి జ్ఞానము లగుచురు. ఇట్లుచే నానాటికి శ్రీవిద్య ప్రబలమై మనదేశ మాన్యత్వదేశభక్తిగాలవని నానమ్మకము. శ్రీమంతుల విద్యావతులైన గదా, మనదేశ మాన్యత్వదేశభక్తి వచ్చుచు? స్పష్టమందు శ్రీ పుష్కల జంటగ నిర్మించబడిరి. అందు మనదేశమున పురుషులందఱు శ్రీమంతులవిద్య తక్కువగానున్నది. పురుషులు జ్ఞానవంతులై తేజస్యులందు, శ్రీ ప్రపంచజ్ఞానమున నెట్టిదో తెలియకయుండిన నెట్లుండునో మనకల్లునకు తెలిసిన విషయమే? శ్రీ జ్ఞానార్జునచేసిన తేజస్యులకు మనదేశమున ప్రతి గ్రామమునను ఇట్టి సమాజములు తప్పక నెలకొల్పబడుట ముఖ్యసభ్యులకై యున్నది. కాన శ్రీ విద్యాభిమానులుగల వారందరును ఇట్టి సమాజములు లేవోట్ల స్థాపించుటకును ఉన్నవోట్ల వారి విద్యవివరములను ప్రశస్తింపుటకును కొడుచున్నాను. —ఒక శ్రీ విలేఖనము.

కాశీ కుట్రకేసు:—10 వ తేదీన జరిగిన విచారణలో మిరటు పోలీసు నూపరించెండెంబు విల్లియ్యసనుగారు సాక్ష్యమిచ్చిరి. 10 బాంబులలో 80X9 12 గుట్టుపుదల పటాలమున నరెవుచేయబడినవియుజరిగిన నైజీక విచారణమును, తమ్ములమున 4 రురదీయబడుటయు వీని తెలియపరచిరి. తనతాలూకు పటాలములలోని కమిషనులేని ఉద్యోగికోకని అప్రూవరు విభాగిపోలీసులైన 89 పంపాది పటాలపు కేప్రూడి. యన్. వైద్యు తెలియజేసెను. డలూసింతును విభాగి వెంటనే గురితింప గలిగెనని జె. వి. లాంబర్డుగారు పోర్టులోకి నివేదించిన యంతరమున మరీకొందరు సాక్షులు విచారించబడిరి.

ది ఆంధ్ర అధిల్ టిక్ యూనియన్

రాజమహేంద్రవరము - ఈరసంబెను. ఆయా: వైసజెప్పిన పంబెను ఆంధ్రదేశములోని విద్యార్థుల కంద్రజీకి దెలుపబడినది. ఈపంబెను ఫిబ్రవరి నెల 6-వ తేదీ నుండ యము 6 గంటలకు (రాజమహేంద్రవరము) గోదావరియందు జరుపబడును. పంబెను 200 గలములు నిర్ణయింపబడినది. పంబెనునకు వచ్చు విద్యార్థులందఱు వైసజెప్పిన యూనియన్ కార్యదర్శిగారికి తమ దరఖాస్తులకు దను పాఠశాలాధికారుల ద్వారా ఒక్కొక్కరూసామె దరఖాస్తుతో ఫిబ్రవరి 8-వ తేదీ సాయంకాలము లోపుగా బంపుకొనవలయును. గలపొందిన వారిలో మొదటివానికి బంగారు పతకమును, రెండవవానికి వెండిపతకమును, దరువారి కొందఱికి గొన్ని లభిమానములును నియ్యబడును. గరికపర్తి. నాగభూషణం కార్యదర్శి, కళాకాల. రాజమండ్రి.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ - దిన పత్రిక	
చందా వివరము.	
12 మాసములకు ... రు. 15-0-0	
6 " ... " 7-8-0	
3 " ... " 3-12-0	
1 మాసములకు ... " 1-4-0	
ఆంధ్ర ప్రదేశ్ - వార పత్రిక	
12 మాసములకు ... రు. 2-8-0	
సంవత్సరాది సంచికతో ... 3-8-0	
ఆంధ్ర ప్రదేశ్ కాకార్యాలయము.	
చెన్నపురి.	

వాతావరణ నిధి

1916 సం॥ జనవరి నెల 11-వ తేది.

ప్రదేశములు.	జనవరి 11 తేదీన ఉదయము 8 గంటలకు వాయువీర్యము అంశములు	కడలివన 24 గంటల లోపల, వీడన ఉష్ణోగ్రత		వర్ష పాతము.		
		అధికము	అల్పము	కడలివన 24 గంటలలో	8 వ ఏలము నెల.	9 వ ఏలము నెల.
గోపాలపురము	80.176	80.768	58.5	...	61.61	43.71
కాశీబాద్	80.148	81.669	9	...	52.48	85.48
కాశీబాద్	80.148	80.871	8	...	46.06	87.92
బందరు	80.126	82.468	7	...	61.04	89.19
గుంటూరు	...	81.767	5	...	38.14	...
నెల్లూరు	80.099	85.668	1	...	51.88	84.00
మద్రాసు	80.082	85.072	2	...	46.50	48.47
కడప	80.060	88.871	0	...	31.26	49.02
నాగపట్టణము	80.041	84.170	8	...	37.86	51.58
కొలంబూ	29.979	87.569	4	...	84.64	75.62
తిరువనంతపురము	29.960	87.578	0	...	82.86	80.59
కొచ్చికోట	29.988	93.568	8	...	120.97	110.67
కర్ణాట	30.008	88.088	4	...	121.09	116.01
మంగళూరు	80.015	91.569	9	...	106.62	126.95
బొంబాయి	30.058	87.571	8	...	75.78	71.81
మైసూరు	30.118	82.487	2	...	52.20	80.27
అనంతపురము	...	86.862	8	...	29.09	20.28
బళ్లారి	30.102	86.860	9	...	52.98	19.82
కర్నూలు	80.128	87.068	1	...	28.05	26.39
కడప	80.114	87.464	8	...	28.97	31.81
రెంగులూరు	80.092	78.958	5	...	35.11	34.78
కొడైకానూరు	22.847	56.740	4	...	47.92	57.12
ఉదకమండలము	28.088	62.585	2	...	68.92	58.78
కొయ్యంబూరు	30.095	84.868	5	...	22.98	20.98
నెల్లూరు	80.104	81.162	6	...	40.77	44.21
నెల్లూరు	30.087	86.760	8	...	48.10	39.14
తిరువనంతపురము	30.068	86.165	8	...	34.99	31.48
పుదుచ్చేరి	30.054	84.566	4	...	36.45	32.06
మధుర	30.053	85.871	2	...	40.97	33.01
తిరువల్లూరు	27.11	24.46

బంగారీ భారములకు ఉత్తర భాగమున, వాయు భాగము హెచ్చి, దక్షిణ భాగము తగ్గినది. ఉత్తర భాగమున చెన్నపురి తీరమున కొద్దిగా మెట్టుగలదు, దక్షిణ భాగములందు తక్కువగా ఉన్నది. నదుల ప్రవాహములందు పగటి పూట వడిమి సామాన్య స్థితియందు లేక కొంచెం పెక్కువగా, యుండి తక్కినవోట్ల తగ్గియున్నది. రాజధాని ఉత్తర భాగములందు రాత్రి పూట వడిమి మెట్టుగలదే కలదు. కొండ ప్రాంతములందు తక్కువ (ఇక్కడ తగ్గియున్నది) తక్కినవోట్ల వాయు మండలమున ఆర్ధిక సామాన్యముగ ఉన్నది. మబ్బలు తేలి, ఎక్కువగా వర్షము పడలేదు. చక్కని నెండ్ల కాయవచ్చును.

ఆర్. ఎల్. జోన్నా,

వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

స్థానిక వార్తలు

దీపముల వేళ:—నేడు సాయంకాలము 6-27; రేపు 6-28; ఎల్లండి 6-29 నిమిషములకు దీపములను వెలిగించుదురు.

నంద్యాల పథ. —నంద్యాల పథకు రైలు రివరెండు చెన్నపురి దివస్వ గాథ నిన్న రాత్రి బొంబాయి మెయిలులో వెళ్ళింది.

ఒక సవరణ:—చూ 7 వ తారీఖు ఆంధ్ర ప్రదేశ్ 8 వ తేది 2 వ కాలం 5 వ పంక్తిలో రు 21720 అని యున్నవోట రు 720 అని చదువుకోవలయును.

లిండిలేక మాడి చనిపోవుట:—కనివారము సాయంకాలము టిప్పి కేసు హైకోర్టులో నొక దాడుణము జరిగినది. 45 యేండ్ల వయసువా డోకడు లిండిలేక మాడి చనిపోయెను.

చెన్నపురి ఆస్పత్రియొద్ద:—ఆస్పత్రియొద్దలోని వారికి కావలసిన వస్తువులను కొనుటకయి వీరజనులకడ ఆర్థపాపలాభమున కనుబాచేసిన రూ 500లు ఆరిచి నెంట్లకు గాథ పంపించిరి.

ఎస్. శ్రీనివాస అయ్యంగారు:—వీరు అడ్వకేటు జనరలు పదవిలో ప్రవేశించిరి. వీరి నభివృద్ధిచేయు మిత్రులు శ్యామలాదేవిగారు మున్నగువారు రెండువందల యేళ్ల వయసు లుంటే వార్తలను పంపించిరి.

ఆనంద్ విలు గిల్లనుగారు:—చక్రవర్తియే కాక కాళీ పరిష్కార ఫలమును చేయుటకు ఆనంద్ వి. ఎఫ్. హెచ్. డల్లియం గిల్లను వి. సి. ఎస్ గారును నిన్న సాయంకాలము కలకత్తా మెయిలులో బయలుదేరి వెళ్ళిరి. వీరు రివిన్యూ బోర్డు సభ్యులు. వీరు వారమురోజులలో తిరిగివచ్చెదరు.

నగల దొంగతనము:—బాట్ల పుత్తలూరి కొలను నాగరత్నంగాంబియ్యో వారముదివముల కిందట, 1500 రూపాయలనగలు బోయినది. ఈ నందగర్భమున పూసవల్లిలో నొకరిని అనుమానముమీద పట్టుకొని చెన్నపురికి తీసికొని వచ్చి రిమాండులో నుండిరి. పోయిన ఆస్తిని పోలీసువారు పట్టుకొనిరి.

సంకాంతి పండుగ:—14-వ తేది శుక్రవారము సంక్రమణ మగుటచే, పోస్టాఫీసులకు సెలవు. పార్కింగు, రిజిస్ట్రేషను డిపార్టుమెంటులు తక్కువ, రిక్విరేషను ఆదివారము వలెనే జరుగును. సాయంకాలము 3 గంటల మొదలు 5.30 వరకు విశ్రాంతి మార్చిమే ఉత్తరములను డిజిస్టరు చేయించుకొనవచ్చును, బంగారు పంపుకోవచ్చును.

దర్శంగమహారాజు:—వీరు నేటియడయము 9 గంటలకు మాతుట్టడి ఎక్స్ ప్రెసులో మాట్టణము దయచేసిరి. మా పాఠశాల మహారాజుగారికి న్యూనతార్కావ్యక మైన స్వాగత మర్పించిరి. జస్టిసు శేషగిరిఅయ్యరు, శేకటగిరి మహారాజు, భద్రాచలమురాజు మున్నగువారు నేతలు స్టేషనుకు దయచేసిరి. ఉత్తరములో వీరిని కాకత్యవోట్ల తీసికొని వెళ్ళిరి. నేడు మహారాజు మైసూరునుండి వరుస, టంకాల పిథిని బ్రహ్మపుత్ర పాతకాలను దర్శించుదురు. నేటి సాయంకాలము 5-30 నిమిషములకు వీరికి కాస్టాపాలిటను క్లబ్బులో విందు జరుగును.

మైసూరు జమీందారులు:—న్యూయొంకుటకు కళాకాలంలో కీర్తిలగుచున్న మైసూరు జమీందారులు కూడ, దేశమున వివిధ భాగములను ప్రతిపత్తిచేయుచు వచ్చుటలన, ప్రయోజనకరముగనుండును. కొద్దితక్కువ వార్షికోత్సవం కల్పించి, సత్కారము, కంగడి, మిథ్యాపురము నీవయరు, జానియరు జమీందారులు; అక్కాడు, దక్షిణవల్లూరు మైసూరు జమీందారులు తమస్థితిని సామర్యముగారితోను అసిస్టెంట్ ప్రిన్సిపాలు, లాహో గారితోను నిన్న సాయంకాలము కలకత్తాకు బయలుదేరిరి. వీరి లక్ష్మీ కాళి మధు, ఆగ్ని, గోండ్, పట్టణములను, దర్శించి బ్రహ్మపుత్ర పర్యంతము వెళ్ళి ఫిబ్రవరి 20 వ తేది నాటికి తిరిగివచ్చెదరు. కొద్దితక్కువ వార్షికోత్సవం పుస్తకము 11 గురు మైసూరు జమీందారులు కీర్తియందున్నారు.

చెన్నపురి కార్పొరేషను

1916 సంవత్సరము జనవరి నెల 19 వ తేది మదరాసు సాయంకాలము 5-15 గంటలకు మదరాసు కార్పొరేషన్ మండలిముందు కార్పొరేషన్ వారి జనరల్ మీటింగు జరుగును.

ఈ క్రింది విషయము లాలోచింపబడును.

1. చిత్తు వ్రాయబడిన మురుగునీటి వనరులకు సంబంధించిన బైలాలులో స్పష్టము యింజనీయరువారు రుపపాదించిన మార్పులను గురించి ఆలోచించి తెలియ బరచుటకుగాను ఏర్పాటుపడిన కమిటీవారు తెలియపరచియున్న విషయములపై స్టేడింగు కమిటీవారు తీర్మానించియున్న 1915 సంవత్సరము అక్టోబరు నెల 15 వ తేది నాటి 24 వ అయిటము.

2. 1915-1916 సంవత్సరమునకు రివెన్యూ ఎస్టిమేటు.

3. మదరాసు రక్షణమును గురించి కొట్టు దొరవారు వ్రాయించిన విషయములను అందువలన మ. రా. రా. శ్రీ సి. పి. రామస్వామయ్య రుగా రుపపాదించిన ఈ క్రింది తీర్మానమును

“మదరాసు రక్షణమునుగూర్చి కొట్టు దొరవారు వ్రాయించిన విషయములలోని 21 పుటయందలి 3 మొదలు 6 వజ్జులవరకును, 41 పుటయందలి 2 మొదలు 7-వజ్జుల వరకును గల మాటలను తీసివేసి, మిగత విషయము రికార్డు చేయబడును.”

మదరాసు కార్పొరేషనుకు ఒక విమర్శకుని (Analyst) నియమించుటను గురించి.

4. కార్పొరేషన్ వారి యాల్చనక్త నిలిపి యుంచబడిన 1916 సంవత్సరము జనవరి 7-వ తేది గల స్టేడింగు కమిటీవారి తీర్మానములలోని విషయములును.

5. ముంచినీటియొక్కయు, మురుగునీటి యొక్కయు, 1915 సంవత్సరపు అక్టోబరు నవంబరు నెలలోని ఆర్థిక పరిస్థితులను గురించి తెలియజేయు గల పట్టిక.

6. ఆస్ట్రేలియా ఓడల సమూహమునకు జేరిన “సిక్స్” యనబడు క్రూసరుచే నాశనము గావించబడిన “ఎండ్జె” గోని నెలవయున్న ఫిరంగులను నొకదానిని మదరాసుకు బహుమానముగా బంపుటకుగాను ఆస్ట్రేలియా ఫెడరల్ గవర్నమెంటువారిని కోరుటకుగాను మన గవర్నమెంటువారికి ఉభయలభు కలిసి జాబు వ్రాయుటకయి కార్పొరేషన్ వారు పోర్టు ట్రస్టు వారిలో చేరుటకుగాను ఇచ్చగించురాయని ప్రశ్నింపును, మదరాసు పోర్టు ట్రస్టు తరు మీటింగు నందు తీర్మానించియున్న నె 246 రు విషయము లోని యంతయును గురించి.

జనరల్ డిపార్టుమెంటు
8 వ జనవరి 1916

జె. సి. మొహన్, జె. సి. మొహన్,
ప్రెసిడెంట్.

ప్రకటన.

“వత్సరపుజ్ఞానము” అనునామముతో శిష్యులతోగూడ సంబంధించుచుండే బ్రాహ్మణ భక్తి యోగిగా రెచ్చటనున్నారో యీ ప్రకటన జూచిన వారెవరై నను దయతో నీ క్రింద వ్రాలుచేసిననాటికి దెలుపబ్రాతితులు.

ఇట్లు విధేయము.

కొప్పర్తియజ్ఞస్వామి
సర్వాత్మంశ కృష్ణాజిల్లా.

విషయము క్రమశిక్ష.

విశాఖసంగ్రహము	2
హిందూ విశ్వవిద్యాలయము, కూనూరు కేసు	3
వివిధవిషయములు	4
స్థానిక వార్తలు	5
ప్రజాసంస్థానము	6
గ్రామపంచాయతులు	7
విద్యుత్, శాస్త్రవిజ్ఞానములు	8
విశాఖ సంఘసంగ్రహము	9
విశేషతీర్థివార్తలు	10
వృత్తాంతములు	11-12
చిట్టిమహాప్రభుత్వము	
ఇంగ్లీషు కేంద్రీకారము	

ఆంధ్ర పత్రిక

1916-వ సం॥ జనవరినెల 11-వ తేది

మంగళవారము

గ్రామ పంచాయతులు

I

ఇటీవల మా పత్రికలో పంచాయతులను గురించి ప్రముఖ విలేఖకులు వ్రాసినవ్యాసములను మా చదువరులు గమనించియే యుండగలరు. గా॥ కొచ్చర్లకోట వెంకట కృష్ణారావు బహుదూరుగారును శ్రీయుత వేమూరి వెంకటసుబ్బారావుగారును శ్రీయుత వెమలి పట్టాభిరామరావు పంతులవారును ఏతద్విషయమున కరిత్రమచేయుచు వ్యాసములు వ్రాయుచు నున్నందులకు ఆంధ్రదేశము కృతార్థత పొందియుండ నలసియున్నది. ఈవిధముగా కార్యరూపమున మనరైతులయెడల నానుభూతి చూపువారు కొరతవడుటనుబట్టియే పంచాయతీ ప్రతిష్ఠాపనల విషయమున ప్రభుత్వమువారియ్యదలచుకొనిన స్వల్ప స్వాతంత్ర్యములైనను మనము వినియోగించు కొనుటకు వివాదములు పడవలసినయట్టిస్థితికి వచ్చి పారదూరము ఇటీవల కోల వెన్నునివాసి వ్రాసినవిధమున కని గ్రామములలో జరుగవలసినతరుణ మేర్పడయున్నది. వేమూరు వెంకటసుబ్బారావు గారును తమ లేఖలలో నొక్కదానియందు ఈవిషయమునే వ్యక్తపరిచి యున్నారు. పత్రికలు చేరుట యట్లుండ, వారు ప్రత్యేకముగా నవచ్చితిని పంచిపెట్టిన కరపత్రముల వైనను అందుకొని యవయోగించుకొనని గ్రామములు ఎన్నోకొనని వారు వ్రాయుచున్నారు. ఇందులో ఆశ్చర్య మేమియును లేదు. విద్యావంతులు పట్టణవాసములను యభివృద్ధిలో నుండు కొన్ని ప్రముఖగ్రామములను జూచి సంతోషించి అన్ని పెద్దగ్రామములకును కరపత్రములో పత్రికలో పంపినయెడల పనియగునని తలపెట్టరాదనియే హయాభిప్రాయము. ఏప్రదేశములోనివారు ఆప్రదేశమువిషయమున పనినిజ్ఞులైనవైచుకొని తమయుద్యోగమున నిడియు నొకభాగమని సంపూర్ణ హృదయముతో నంగీకరించి గ్రామములు పంచాయతీ కర్తృములని కాలానుక్రమముగా తోచిన టైల్ల ఆయాగ్రామములకు జోయి విషయములను సవిస్తరముగా జెప్పి బోధించి పంచాయతీ నిర్మాణమునకు తోడ్పడవలసియున్నారు. అట్టి కార్యపరత్వమును పెద్దనాయ

కులు, చిన్న నాయకులు, రాజధానినాయకులు, జిల్లా నాయకులు, తాలూకా నాయకులు అందఱును కనుబరచినంగాని ఇకముందు మేమును ప్రజాహితీ జీవనమున పాలుపుచ్చుకొను వారమనియును నాయకుల మనియును ప్రత్యక్షముగా గాని పరోక్షముగా గాని యనుకొనుటకు వీలులేదు. ఎక్కడ జూచినను స్వకరిపాలనాదర్శ ఘోషలు మోగిచున్నవి. ఎక్కడ జూచినను స్థానిక స్వాతంత్ర్యములు కోరబడుచున్నవి. ఎక్కడ జూచినను మనమును పూర్వమునుండియు ప్రజాహితీనిభ్యపరిపాలన కలవారమే యని చెప్పకొనుచున్నాము. ఇట్టి తరుణమున నీవల్కులన్నియును శాసననిర్మాణ సభలలో దేశీయ మహాసభలలో పత్రికలలో మాత్రమే కానవచ్చుదంభములే కాని ప్రజా నాయకులు దేశమునెడల హృదయపరితాపముతో కోరువారగుదురేని సంఘమునెడల సందారభక్తితో నాసించువారగుదురేని ప్రతిష్ఠాపనా నిర్మాణము కావలసియుండు గ్రామసమితులలో పనిచేయకయుండురా యను వ్యతిరేక విమర్శకు హైందవ విద్యావంతులు పాలగుచురేమో యనుభావము మనస్సున భారినవ్వుడు ఎట్టి వారికిని చింత కలుగక మానదు. దేశమాతకే హృదయతాపము జనింపకపోదు. ఇంత కాలమును ప్రభుత్వాధికార సంశోభితులను తర్కములతో పడగొట్టి మనకు గలుగవలసిన న్యాయమును గలిగింపు డచుటలో కాలముగడువవలసి వచ్చినది. నేడు నారు మన కార్యపరత్వమును పరీక్షించు సంతటివరకును మన హక్కులను అంగీకరింప వ్రాసుభించి యున్నారు. మనము కార్యపరత్వము నుపమపక్రమముగా జూప గలుగుదుమేని వారచ్చటనే అంగీకార మాత్రముతోనే ఎంతోకాలము నిలువజాలరు. వారు దినదినము నొక్కకొత్త హక్కును ఇయ్యక లేవును. ఇప్పటికికలహక్కులను నుపయోగించిననో ఉపయోగించుటకు ప్రయత్నించిలోపములను సృష్టముగా కనుబరచిననోకాని క్రొత్తహక్కులు సమకూర జాలవు. సమకూరవలయు ననుటయు సంత యుపయోగకరము కాదు. సమకూరినను సంతోలాభము లేదు. తుద ముట్టింప వలయు నని ఎరుటి వాడికి లేనప్పుడు అతడు కొంతవరకు మన వాదముల నన్నిటిని అంగీకరింపక పోవుటయే, మన కోరికల నన్నిటిని ఈ దేశము యందుటయే మన ప్రతిభను బయటికి లాగుటకును మన కార్యకేంద్రీని విజృంభింప జేయుటకును నుత్తమమార్గ మగుచున్నది. అనియింప దాదార్యము కలదని యంగీకరించితిమేని యాలడే మన యభివృద్ధికి ననునగు రీతిని మనయెడల ప్రవర్తించక యుండకు. ఆయాదార్య మెచ్చటనైనను కొంత కొరవడిన యెడల మన పరిణామము ప్రబలమైనప్పుడు అతని సంకోచము గూడ అటంకము కాజాలదు. ఈ ప్రబల పరిణామము ముందట నతడు తలయొగ్గి తిరవలసి వచ్చును. అట్టి యవసరము ప్రాప్తించినప్పుడు తాత్కాలిక సంకోచము ఆతని మానసమును బాసిపోయి సహజోదార్యము స్వలాభ స్వసంరక్షణాపేక్షలచేతనే ప్రేరేపింపబడి కలను కలనని ప్రత్యక్షము కాగలదు. మానవపరిణామమున మహాబలవంత మగు నితర్త్వమును గ్రహింపక యెంతకాలము మనము ఆదర్శ ప్రకటన మాత్రముతో తనివినందుమో,

యెంతకాలము బాహాబాహిగ సమానులలోను తాత్కాలికాధికులలోను ఒరసికొని మన ప్రత్యేక వ్యక్తిత్వమును స్ఫుటముగా నిరూపించుకొని యభివృద్ధినింద నుంకింపమో, యెంతకాలము మన యాదర్శమునకును ఈయసంపూర్ణ లోకస్థితికిని గల తారతమ్యమును హృదయమూత్రముచేత తిలకించి నిరాశాగోగంబునండి క్రవంచమునకు దూరులమై కృత్రిమ తపంబు చేసికొనుచు కూర్చుండ నాలోచింతుమో, ఎంతకాలము ప్రతినిమేషధర్మమును నీపాప భూయిష్టలోకమున నెరవేర్చుచునే తపోశక్తిని సంపాదించగల మనుటను నెరుంగజాలక మరియెచ్చటనో శిక్షణాలయము కలదని యాలోచించుచుందుమో అంతకాలమును మన మిప్పటిస్థితియందుండవలసిన దెయనుటకు సందేహములేదు. ఇప్పటి స్థితియో? స్థితి యనునెలుకడ యొకటి మానవపరిణామమున నున్నదా? స్థితి యనుకొనిన వారి సభోగతియేగదా ప్రాప్తము కాగలదు. కావున మన మిక లేనిపోని కంకిలను గల్పించుకొని పనికిమాలిన వాదములకు దిగి ఇప్పటికే పెరిగిపోయి యుండు అష్టాదశపురాణవ్యాఖ్యలను పెంచవలసిన యవసరము మాకు కానరాలేదు. నేడు అత్యవసరముగా కావలసియుండునవి ప్రజాహితీ జీవనమునకు బునాదులు కాదగిన ప్రతిష్ఠాపనలు. అట్టి ప్రతిష్ఠాపనలకు నిక్కాలమున పంచాయతులకంటె నుత్తమమార్గము లేదు. సాధ్యమైనన్ని స్వాతంత్ర్యములతో వానిని నెలకొల్పుకొనుటయు కొరవడిన స్వాతంత్ర్యములను వానికి సంపాదించిపెట్టి పంచాయతీ యాదర్శమును నిజమొనర్చ సమకట్టుటయు మనకు పరమధర్మము. ఏపంచాయతీలను గురించి వివాదముల గుచున్న వై ఆ పంచాయతీల స్వస్వరూపాధికములు మరియొక పర్యాయము వివరింపగలము.

హైందవ పత్రికాసంఘము.

కడచిన దేశీయ మహాసభా వారమున జననంబుదిన ముఖ్యోపక్రమ మొక్కటి కలదు. దేశీయ సభా సమావేశమునకు నెంతోకాలము ముందే సురేంద్రనాథ బసర్జీగారు బొంబాయి నగరమున ఆసమావేశ సమయమున పత్రికల సంపాదకులను అధిపతులను ప్రచురకులను నొక్కచోట చేర్చి మన దేశమున వెలసియుండు నిర్బంధశాసనముల విషయముననేమి చేయవచ్చునో యాలోచింప తగియున్నదని తెలియజేసి యుండిరి. ఆసలహాను అనుసరించి పత్రికాధిపతులును సంపాదకులును అనేకులు సమావేశమైరి. ఆసమావేశమున ఆంగ్ల యాజమాన్య పత్రికలు సహజముగానే హాజరుకాలేదు. కారణము ఎంతోదూరము వెనుక నవసరము లేదు. నిర్బంధశాసనములు హైందవపత్రికల కెంతవరకు ప్రవర్తించునో ఆంగ్ల యాజమాన్యపత్రికలకును సంతివరకు ప్రవర్తించు ననుట మనదేశపు న్యాయతత్వము ననుసరించి సిద్ధాంతము. కాని దినచర్యలో మాత్రము ఆంగ్ల యాజమాన్య పత్రికల కెప్పుడును నిర్బంధ శాసనముల ధయమే కలుగలేదు. అట్టి శాసనములు లేవని తలంచియే ఆపత్రికలు పనిచేయుచుండును. మన పత్రికలన్ననో అనేకములు ఈనిర్బంధ శాసనముల క్రింద సామాన్యాధికారుల యాగ్రహములకు పాత్రములు కావలసివచ్చినవి. ఎట్లైనను నేమి నిర్బంధ శాసనములను గురించి మన ముండవలసి

నంత యాందోళన ఆంగ్ల యాజమాన్య పత్రిక లందఱు
వలసినయవసరము లేదు. అందుచేతనే ఆపత్రికల
యధిపతులుగాని సంపాదకులు గాని పత్రికాసం
ఘమున సమావేశము కాలేదు. సమావేశ
మైన మనవారు నేటిసమస్యలను గురించి
తీర్మానము లెప్పియును జేయలేదుగాని స్థాయిగా
నొక సంఘమును నేర్పరచుటకు నిష్పయించినారు.
ఆ సంఘము కూడ ఏర్పడినది. ఈ సంఘపు బుద్ధిశే
ములును వివరముగా సమావేశము వారే నిర్ణ
యించినారు. న్యాయబద్ధములగు నన్ని
మార్గములను హైందవ పత్రికలను సంరక్షించుట
ముఖ్యద్దేశము. ఇందులో నితరదేశీయులు గృహీత
ములు. అవియు పేర్కొనబడి యున్నవి. నిష్పంభ
ముల నిమిత్తాననిర్మాణ ప్రయత్నములనుండియు
పత్రికా నిర్వాహకులకును అధిపతులకును గల
స్వాతంత్ర్యములను భంగపరచు అధికారవర్గపు
చర్యలనుండియు హైందవ పత్రికా ప్రపంచమును
హైందవ ముద్రణా ప్రపంచమును సంరక్షించుట
యీ సంఘముయొక్క పని. ఇందులో చేరు సభ్యు
లలో పరస్పరము అవసరముగ సహాయ మొనర్చు
కొనుట మరియొక యుద్దేశము. ఈ సంఘము నిర్వహిం
పించిన నెంచిన కార్యభారము జవాబుదారీతో
చేరినది యగుటనుజేసి కొంతవరకు సభ్యత్వాన్ని
తానియమము గూడ హెచ్చుగనే పెట్టవలసి వచ్చి
నట్లు దోచుచున్నది. ఏపత్రికాధిపతిగాని ఏపత్రికా
సంపాదకుడుగాని ఏ ముద్రణాలయధిపతిగాని ఏ
ముద్రణాలయ వ్యవస్థాపకుడుగాని సభ్యత్వమునకు
తగియుండురట! ఇంతకంటెను విరివిగా సభ్యత్వ
మునకు ఎల్ల లేర్పడుట యవసరమని నూకు కాన
రాలేదు. పత్రికా నిర్వహణ కార్యమున గాని
ముద్రణా కార్యమున గాని నిందు జవాబుదారీతో
పనిచేయు నెవ్వడును నిజాబితానుండి విముచయి
యైందలేదనుట స్పష్టము. ఈ సంఘము మన దేశ
మున పత్రికా స్వాతంత్ర్య ముద్రణా స్వాతంత్ర్య
ములను పాశ్చాత్య స్వతంత్ర రాష్ట్రములకు
పాఠాపాఠములకు కారణమగుంగాక యని కోరు
చున్నాము.

సహాయోద్యోగి ఎవడుకావలెను?

ధీరాధానుల అటవీ పాలనా నిద్య నేర్పు కళా
కాలయ తత్సంబంధముగ పరిశోధన నొనర్చు కాలయమును
రెండున గలవు. ఆ రెంటికిని ఎం. మెన్సు అనువాద ఆస్య
ములు. వీరు లను యధ్యక్షులకింద జరుగుచుండు ప్రతిష్ఠాప
నల 1914-15 క సంవత్సర తీర్మాన నివేదికను వ్రాయుచు
అందులో అటవీ కార్యజ్ఞానము, వృక్ష కార్యజ్ఞానము, ఆర్థిక
కార్యజ్ఞానము, జంతు కార్యజ్ఞానము, రాసాయనికాధికారి వీరి
యందంతున సహాయముల నేర్పరచవలసినది కోరెనున్నాడు.
వృక్షకార్యజ్ఞానము గురించి వ్రాయుచు తదధికారి అనేక
ఇతర కార్యజ్ఞాన యధికారుల కోరికమీద 1801 మొక్కల
నామరూపములను నిర్ణయించి పంపెనయియు ఈ పని ఇంత
బరువుగా నున్నందున కొక హైందవ సహాయకుని నియమించిన
దనియు తెలుపుచున్నాడు. వృక్షకార్య పండితుడు రెండు
తరగతుల వృక్షజ్ఞానము వారు చేసిన పరిశోధన
లను పరిక్షించుట వారు చేయు పరిక్షల వా పని
ప్రజల సహాయపడుచు కార్యము నిర్వహించుచున్నా దని
సభ్యుల ఆశయి. హైందవసహాయకుడు మాత్రమేకాక యింకొక
యన సహాయకుడు కాలనీయున్నా దని స్పష్టమగుచున్న
దట! ఇద్దరు సహాయకులయవసరమిందన నుండవచ్చునగాక.
ఒకడు హైందవుడు. ఒకడు విదేశీయుడు అన వివక్షత ఏల
చేయవలసినవిధి? ఇద్దరును హైందవులు పనికిరాగా? విదేశీ
యనునకు హెచ్చుతీరము వ్యయముచేసిననేగాని న్యాయము
కుదురదా? ఒకనికి ఆపగా నుత్తరకార్యవరనికి హైందవుడు
పనికిరాదా? సహాయకుడుగానే హైందవుడు పనికిరానినీతి
మెర్చునగారివిద్యాయాజమాన్యవాద సంభవించినదని యర్థము
చేసికొనవలయునా? ఉత్తరవిద్యా విషయములలో పరిశ్రమ
చేయుటను హైందవుల కవకాలములు వారిభూమిలోనే లేక

పోవలయునా? యూరోపియన్ వైసంతమాత్రమున ఏకళం
దుడో, ఏస్పానిష్మనాడో, హైందవసహాయకునికంటె నెక్కువ
యవకాలముగ కాలి యునా?

అభిలభారత మహమ్మదీయ సంఘము.

ఎం. ఎన్. సవాలు ఆగాఖానుగారి స్థానమున గౌరవ
నీయులగు మహమ్మదాబాదు రాజాగారి అభిలభారత
మహమ్మదీయ సంఘమును సభ్యత్వముగా నెన్నుకొనబడి
నారు. మరల వాటినుపలస్థులుగారే కార్యదర్శి గానిర్వహించు
కొనబడినారు. ఈ ఇతరులు కార్యనిర్వాహకాధికారులును
ప్రజల నెంతోకాలము పరిచితులు కావచ్చును పరిచితులైన
స్వల్పకాలములోనే నుపగిల్చులైనవారు. ఇతరులు ఉదారా
కములు. పరిణామపురావాయకుల నెదురుపడుచువారు గారు.
తమ కృతీశ్రమమును పోషించుకొనుచు ఇతర సంఘములతో
పాతురవ్యయనమెరిగి సర్వహైందవాభివృద్ధికి తోడ్పడవలయు
నను నభిప్రాయముగలవారు. ఇట్టివారిని నియమించుకొనుటలో
అభిలభారత మహమ్మదీయ సంఘమువారు సమావేశ పందర్బ
మున జాపినదూరవృద్ధి నే చూపవలసినట్లు సంధియును లేదు.

కోర్టు వ్యవహారములు.

చీఫ్ ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటుకోర్టు ఎక్కురు.
(ఎం. పి. కామయ్యగారి యెరుట)

జనవరి 11న లేచి
ధీరాధానులరాజాగారి కోర్టులో 8వ తేదీని కొన్ని బట్ట
లపోగా, పోలీసువారు సింగారము అనే మనిష్యామిని తట్టు
కొనిరి. ముద్దాయిని, చార్జీలకరగతి ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటుగా
కు విచారించి నిన్న పాతురకాలము తీర్పుజేసిరి.

బట్టలు, పోయినవారు ముద్దాయిరాజాగారి బంగార
తప్ప ఏదైనావని చెప్పించవలసినదని కోరగా ఇప్పుడేమియు
బాధితదని చెప్పిరట. ఆ గత టు ముద్దాయిని కంపెం చి
తోటహులి, మొక్కలట నీకపోయెటటు పెట్టెను. ఈవ్యవధి
లో ముద్దాయి మరలినచ్చి బట్టల సవహించెను.

న్యాయాధికారి ముద్దాయికి 6 మాసముల కఠినరక
మును వేసెను.

పాక్కు థెయిరు కోంగరము.

పాక్కు థెయిరులో గతనెల 28 వ తేదీని జాలాజీ
సింగు అనువారి జేబునుండి, సహాయముగాను అనునకు
బంగారపునూళిచనులకు, పట్టుజేబునకులకు దొంగిలించెను
ఇతనిని విచారించి కామయ్యగారు నిన్న పాతురకాలము తీర్పు
జేసిరి.

ధీరాధానులరాజగారి కేసులలో కొన్ని కొన్ని మందగా
ముద్దాయి నేర్పుతో జేబునానుండిన నులొచనులకు దుమా
లును తీయుచున్న పోలీసువారు పట్టుకొని కట్టువుల లాగి
కొనిరి.

ముద్దాయినేరము నొప్పుకోలేదు. ముద్దాయయన్న
87 సంవత్సరములు. 5 పాకు లిదవరకు కిక్కింపబడినది. ఇతనికి
రెండు సంవత్సరముల కఠినమును విధింపబడినది.

నోటరు దొంగిలించుట

రెప్పుడు మందరము పోస్టాఫీసుగర్డర కలెన్సివోట్లను
దొంగిలించి పోస్టాఫీసు కేసులూ నేడు చీఫ్ ప్రెసిడెన్సీ
మేజిస్ట్రేటుగారు తీర్పుజేసిరి. పోస్టాఫీసుమిది పుడచేసిరి
నివాసము. నోట్లుతోన్ను కలెన్సి పోస్టాఫీసులో భీమాచేయు
యందగా, ముద్దాయి నోట్లను దొంగిలించెను. పోలీసు వారిని
పట్టుకొని నోట్లనులాగి కొనిరి. ముద్దాయిని నేరస్థునిగ భావించి 18
నెలలను పోలీసులు వచ్చునకును చెంగల్పియునాని బాహర
సంస్కరణవిద్యాలయమున 5 సం॥లు అందునట్లు న్యాయాధి
కారి యాజ్ఞాపించెను

మొసెపాటెయియలో యుద్ధము.

ధీర్తి జనవరి 11:-9వ జనవరి మధ్యాహ్నము జనరలు
బాబుగారి నేన మేకుపాడువద్దనుండు టర్కివారి స్థానమును
దొమ్మిచేసి పట్టుకొనెను. ఈస్థానమున వీరి సేనలితుకు బలముగ
స్థాపించబడినది. టైగిస్సెనీ చెంతకుండి ఉత్తరముఖులై యుగ
మృగము నెవకును పోవుచున్నాడు. కిరమధికముగ నున్నది.
చెప్పు విశేషముగ నున్నది. తుపాకులచే విమాన గమంకల
కంతరాయము కలిగినది.

పెర్షియా హతశేషము బొంబాయికి వచ్చుట.- ఆలెగ్జాం
డ్రయాలో దిగినవారు మెడికల్ అను మొయున్టీయర ద్వారాగా
బొంబాయికి 18 తేదీని గాని ఆగోపున గాని రాగలరు. మా
ల్దాకు చేరుకొనినవారు కెయజహింద్ మొయున్టీయర ద్వారాగా
అనంతరమున రాగలరని తెలియ వచ్చినది.

కూనూరు కేసు.

నేను ముద్దాయి రంగస్థాయికి 2 వత్సరములను వ్రాసితి
నినీటిలకలకు గానో చెప్పలేదు. నాదమ్మగారికి దమ్మగారి
యొత్తగమ్మగారి కింకొర్తగా దాఖలుచేయబడినది నేను వానిని
బుద్ధిపూర్వకముగ వ్రాయలేదు మందులకునా నెన్నుతడు
వాగు నా చేత వ్రాయించి యుండవచ్చునని
పీడకు గాని చేసిన మాచనరు నేనంగీకరించు
చున్నాను. నాచర్య పుస్తకములోని వాగ్దానమున
నేను వ్రాసినందున, రంగస్థాయికి మోటారుబండి యున్న
దనియు నాజ్జాలి సోదరుడును వయలెటుకన్య అతనితోనూడ
నా బండిలో నెక్కి తిగుచున్నదనియు నేనెరుగను. చాల
యొత్తరములు నా దమ్మగారిచే యున్నవి అని యన్నయ
నేను మత్తుగా నుండగా నాకు వ్రాయించిననేగాని నేనుబుద్ధి
పూర్వకముగ వ్రాసినవిగావు. కొచ్చినుపిజెంటుకు వ్రాసినవిగూడ
నట్టికే నేను నేనెరియ నెరుగను. ఆమె నెనుక మాయంటుబుచేసి
తినిని భ్రమానముచేసినను నేనామె నెరుగను స్థానికల్లాలో
నేనామెనుచూడలేదు. సోదరుల అధికారమును తప్పించుకొను
టకు నేను కన్నుమారా కాటేజీలో దాగియుండలేదు. నాను
నెలలో రిక్షానుండి వడుటలన కాలునొప్పిపట్టినదని నేనుబ్రాకు
నెలకన్యతో చెప్పలేదు. నేన సత్య వాదిని గాను అట్టి
అనత్యమును నేనామెతో చెప్పెను. నెప్టెంబరు 25వ తేదీ నే
ను లవలకుగానో మాటలాడితిని. ఎస్కీసుగతి నేనెమియు
చెప్పలేదు. ఎర్రని మందుసంగతి నేనెట్లను కల్పించినదిగాను.
నాప్రెసిడెన్సీ దిశించు 20వ తేదీ జనవరిమధ్యమున నేను
20-12-1895వ తేదీని నెట్టికేనేనా నాకు తెలియదు. జనన
భృవతీయ న్యాయవాది హస్తముననున్నది. దానినిబట్టి
నాకు 21వ తేదీనను జరుగుచున్నది. నాతెలియదుగిలెనునను
పూర్తిగా నెరుగను. కొచ్చినురాజాగారి ఏజెంటు నా తిండి
సామెనుగూర్చి వాగో నేమియునుచెప్పలేదు. నాకు పదియా
వాయలు యుద్ధులేను. నేను క్విలనుదొరసాని నెరుగను. ఎన్న
డును చూడలేదు. ఆమెను కొత్తమొదలును చూడవని అడగ
లేదు. ఆమెను నేను మిథాయి నియ్యలేదు. నెప్టెంబరు 25వ
తేదీని కన్ను మారా కాటేజీలో మొదటిసారి
నే నామెను చూచితిని. నా అన్న నన్ను చూ
చిన కొట్టుకుగాన నామొగమును నలుపురంబు బూనుకొంటి
నని నేను స్థానికల్లాలో వంటచేయు మత్తుతో నారాత్రి
నేను చెప్పలేను. అదట నాకు కంచరగాడిద కనబడలేదు.
నేనాక రాత్రి మత్తుచూచుయందగ నేను దానిపై నెక్కి
లేదు. తోటహులి రంగస్థాయి ఎక్కువదని వాగో చెప్పలేదు.
నేను ఆరటి బాగీరుదాడు నెరుగను. అతడు నాకుద్యోగ
మిత్తునని చెప్పలేను. ఇదివరకు నేనెరిని చేరే విసలేను.
వయలెటు కన్య నా కతయొద్ద పని యిప్పించునని చెప్పలేదు.
స్త్రావ విల్లాను వెల్లింపుడు నాకు పోఖుముగ నే యుండెను.
ఆగ్ష్టు 11, 12, 13, 14 తేదీలలో నన్ను వడక గదిలో నెట్టి
తాళమువేసిరి. ఈమెయే దుచుచివీసయై తాళమువేసినది.
నేను స్థానికల్లాకు వెల్లింకెంటునే వయలెటు కన్య అచటికి
వచ్చెనని నేను విల్లిస్సునగారితో చెప్పలేను. వయలెటు
వచ్చినపుడు తాళము దీసిరి. వయలెటు వచ్చి
నపుడు ఫలహారముతో ఎస్కీసుగూడ వారిట్టుయండిరి. అది
విస్కీ అని నేనెరుగను. వానిని నాకు విస్కీ అనిరి. నేను
ఇనన్నుక్తుగారితో చెప్పలేను. నేనెప్పుడు విస్కీని నీటికలిపి
త్రాగితిని. వయలెటు 1-2 గంటలుండెను. ఆమె మారీరంగ
స్థాయి నిలవనంపలేదు. ఆరేంద్రోవుకాటేజీ అడ్డతెంపందనే
జెడిర్చదని అడడలేదు. నేనానంగతి విల్లిస్సు ను గారికి
చెప్పలేను. వయలెటు వెల్లిగానే స్థానికల్లాలో మరలతాళము
వేసిరి. నాటిగాత్రి 8-9 గంటల మధ్యరయలెటుగో బండిలో
నెరుగవల్లిగో నేను చూడలేదు. ఆనాడు మధ్యాహ్నము
2-30 గంటలకు వయలెటురాలేక. నేను విల్లిస్సునగారితో
నలుకు చెప్పలేను. నేను న్నాపుకొరసానిని చూడలేను. నేను
తన బందుకురాలనియు చెప్పెను నుండి వచ్చితినియును
న్యాయ మె ను దొర సాని క్లాం ఫ్ల దొర సాని
నగోచెప్పయందగ నేను విసలేను. మేమునెన్నెల విసారమున
కు వెల్లియన్నాని న్యాయమె ను దొరసాని చెప్పయంద నేను
వి స లే డు. ఓ స్థాయి నే నే టు కొ డు టు నే ను
చూచుచుండగ న్యాయమె ను దొరసానికి 10 రూపాయ లియ్యలే
దు. అని మేరీరలే చెప్పినది. అంతటితో న్యాయగారి త్రాసు
పరిక్ష ముగిసినది.

బరోపా మహా సంగ్రామము

పారసీకమున రష్యావారికి గొప్ప విజయము కలుగుట

పట్టుకొనబడిన శత్రు దేశముల మంతులు-నూతన పరిణామము.

అయిర్లందు పత్రికాధీశతులు యుద్ధరంగమును చూడబోవుట.

బా రా లాం గు కే ను-ఆ మె రికా వారి సాక్ష్యము.

ఇంగ్లాండు

మంత్రివర్గము సమావేశమగుట.

లండను జనవరి 10:- తేడు ఉధృష్టము సమావేశము చాలవరకు జరిగింది. హేండ్లర్ను మెకెన్నా రూపుచేసుకొనిన సభకున్నది. కాపీకులపైతి ముఖ్యవిషయముగ నుండెను. మరల చాలవందల గుంపులవద్దటిలో చేరుచున్నాడు.

బర్మహం ప్రభువుగారు.

లండను జనవరి 10:- ఆంగ్ల జేకపు ప్రతికాపితా సమావేశము బర్మహం ప్రభువుగారిని పత్రికలు క్లాఫించినది. ఆయన టిటుంబునుకు శ్రీచక్రవర్తిదంపతులు సావధానికైతిపిరి.

పార్లమెంటు సభ్యుల.

లండను జనవరి 10:- నిర్బంధకాసనములు రకు న్యకంత జేకపు ప్రతినిధిగ నేను మిలీనప్రజలవలన నియోజితంబుడ గోరుచున్నానని ఎఫ్. ఎఫ్. చారింగ్లనుగారు ప్రకటించిరి.

సెంటుపాలు క్రైస్తవ దేవాలయము.

లండను జనవరి 10:- ఈదేవాలయము చాల దుస్థితిలో నున్నది. దీనిని మరారుతు చేయుటకు ధనము కావలెను. 70 వేల కావలెనని రెండు సంవత్సరములకు పూర్వము కోరగా అందు సగము మొత్తము మాత్రమే లభ్యమైనదని కానను అజ్ఞాండుగారు (కోకోద్వోగ్) ప్రకటించిరి.

సర్ సామ్యూలు వేగారు.

లండను జనవరి 10:- సర్ సామ్యూలు వేగారు మృతిచొందిరిని తెలియచున్నది.

ఫ్రాన్సులో ఆంగ్ల సేన.

లండను జనవరి 10:- అయిర్లందు పత్రికాధీశతుల పత్రికీయులు కందకములలోని సేనలను ముఖ్యముగా ఆయిర్లందు నైనిటలను చూచుచుండిరి. 1914 వ సంవత్సరము ఆగస్టు నెలవరకును ప్రజాకలహములు ప్రాత్యహవరచిట్టియు రెండుకతులకు చేరిట్టిచు పత్రికాధీశతులగుడ పీరిలోగలరు. ఇప్పుడు శత్రువిజయసేవారి కృధానోత్సాహముగా నున్నది సేనల అద్భుత కార్యములను జేయుటకు బాగుగ విడితము చేయుటకే పీరిటకు వర్సిరి.

గ్రీసు

శత్రురాయబారులు.

లండను జనవరి 10:- టూలసు- సలోనికాలో పట్టుకొనబడిన శత్రుదేశములరాయబారులను ఆంగ్ల నౌకలోనుండి వేవోయి క్రూడరులానికి మార్చిరి. అచట వారికి నిర్బంధవాసము విధించబడినది. ఇది నిలవని తెలుపుగా కలిగిన మార్పు.

మిట్టీలీనులోని శత్రురాయబారులను పట్టుకొనుట.

లండను జనవరి 10:- ఇది అచ్యాయమని మరల జ్యోతిష మిత్రరాజ్యములవా రాక్షేపించగా గ్రీసువా రాంగ్లమిత్రమందలివారికి ప్రాసిరి.

పారసీకము

పారసీకమున రష్యావారి విజయము

లండను జనవరి 10:- తెహ్రాను- అస్సాబా బాదు శబ్ద విప్లవుల పెద్దపెన నౌకనానిని రష్యను లోడించిరి. కైవల తా నిరువురు జన్మను ఉద్యోగము కలరు. రష్యాసేనానిని పాగారు అతిగ రహస్యము నెత్తుకొందిరి.

అమెరికా

ఫిలడెల్ఫియాలో ప్రేలుట.

లండను జనవరి 10:- డుపాంటు కర్మాగారములలో నకారణముగ ప్రేలుటలన 6 గురు చనిపోయిరి.

అమెరికానుండి తటస్థ దేశములకు పంపబడుతపాలు

లండను జనవరి 9:- వాషింగ్టను- తటస్థదేశములకు అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములనుండి కంపడుచుండిన తపాలును (బ్రిటిషు ఉద్యోగులు కోధించుచుండినను ఫిర్యాదులపై దొరతనమువారు బ్రిటిషుదొరతనమున కొకశేఖనుప్రాసిరి.

ఆయుధనిర్మాణ యంత్రశాలయందు ప్రేలుట.

లండను జనవరి 10:- ఫెలేషల్ఫియ కార్మిన్ పాయింటువద్ద నుండు మ్యూపాంటు ఆయుధ నిర్మాణ శాలయందు యంత్రశాల గ్రుడు ప్రేలిసి, వెక్టర్లందు చనిపోయిరి. చాల మందికి గాయములుకలిగింది. వై నుండిన యెక్స్కో యా ఉపద్రవమునకు కారణము. తంబివార్తలు నిలిచిపోవుటచే వివరములు తెలియరాలేదు.

పంజాబు విమానదళము.

పంజాబు రాష్ట్రీయులు రణరంగమున వాడుక నిమిత్త మొసగిన విమానములకు శ్రీచక్రవర్తిగా రెంతయు సంతసించిరి ఈ విమానములకు పంజాబువరుల పేర్లు పెట్టుటకును పీని భారతీయ నైన్యములండిన రణరంగముల వాడుటకును యుద్ధానంతరమున సినిమానములను ఇండియా దొరతనమువారి ఆధీనత్యముక్రింద నుంచుటకును అంగీకరింపబడినది.

వార్తాసానమువారి ప్రకటనము

ఈదిగువశేఖలను బ్రచురించుటకుపంజాబు ప్రజలు వార భావములతో విమానములను దొరతనమువారికప్పించి శ్రీచక్రవర్తి గారు వానిని సంతోషపూర్వకముగ సంగీరించిరిని దాతలకు తెలియబరచుటకును పంజాబు లె. గవర్నరుగారి కంతయు సంతసించుచున్నది. పంజాబురాష్ట్రీయు యుద్ధరంగమునకు వెక్టర్లందు నైనిటలనుపుటతో తృప్తికొండక ఇతరరీతుల గూడ. యుద్ధోర్వహణమున దోడ్పడుచున్నదని రుజువుగుచున్నది.

తెప్పి నేటు గవర్నరుగారు వర్తనసేనాని కంపిన శేఖ.

యుద్ధమున పాల్గొననేరని పంజాబురాష్ట్రీయులు తమ రాజధాని చక్రవర్తిగారికి తెలుప నిచ్చుగించియుండిరి. యుద్ధమున కేదియో ఒక రీతిని సాయ మొనర్చుటలది ఒకరీతిని స్థాపించిరి. ఈధిస్థాన మధికారి ప్రేరేపముగాను. ప్రజలు తి-ంతట రామే స్థాపించిరి. జయముకు ధనముతో కొన్నివిమానముల శ్రీవారి కప్పించి వారి యుద్ధేశ్యము. విమానములకు పంజాబు విదుల పేరుల నొసగ వారి కోరిక పంజాబులోని సుస్థావాధీశు లిదివరకె యుద్ధమునకు బహుభంగుల దోడ్పడుచుండిరి. ఈ యుద్ధమునకుగూడ వారు పాల్గొనిరి. పంజాబుద్రానుండు కాక్స్ జన్మ్య సంస్థానములయందరాఖు గారు ఇట్టి జయమానమున ఒసగ దలచిరి. బాత యిష్టానుసారము విమానములకు నామకరణ మొనర్చబడును. నవీన వద్దతుల సమసరించి యుండు విమానములు సైనికోద్యోగుల నిచ్చుగించునది 7 డిజికి తక్కువ గా నుండ నజరించబడును. ఈవిమానముల భూతిమనైన్యములందు రణరంగములనుంచుట ప్రజలకోరికయై యున్నది. యుద్ధానంతరమున పీ ని ఇండియా దొరతనములనుండ నుంప బాధితులు. వివాద్యులంద జయమానము శ్రీకాలతరణమును ఒడచునో లేవో కనుగొన చేసుచుండినని తెప్పి నేటు గవర్నరుగారు ప్రాసిరి.

ప్రత్యుత్తరము.

గవర్నరుగారు కంపిన శేఖాన్యతాంతములు ఇండియా మంత్రిగారిద్వారా శ్రీచక్రవర్తిగారికి నివేదించబడినవి. శ్రీచక్రవర్తిగారు ప్రజలబహుమానమును ప్రీతిపూర్వకముగ సంగీరించిరి. ప్రజలకును సంస్థావాధీశులకును తమ కృతజ్ఞతాపూర్వక వందనముల దెలుపగోరిరి. దాతలందరు యుద్ధ కార్యనిర్వహణమునకును కడు తోడ్పడిరిని నమ్ముతురుగాక. విమానములకు నామకరణము మున్నగు విషయములు ప్రజలకోరికలను నెరవేర్చబడునని వై విశేఖనునకు ప్రత్యుత్తర మంపబడినది.

పన్నుల విధించుటకు వస్తువులవలను నిర్ణయించుట:- ఇండియాదొరతనమువా టిటుల పత్రికటించిరి. ఇదివరకు ఈ నిర్ణయమును నవంబరు నెలాఖరునకో డిశంబరు నెల యారంభమునకో బొంబాయి బంగారము వర్తక సంఘములకు కంపుట యును తరువాత వాణిజ్యకాఖా డైరెక్టరు జనరలుగారు స్వయముగా వారెండుసంఘముల ప్రతినిధులతోను చర్చించుటయను జరుగుచున్నది. ఇప్పుడేవిధానముమార్చబడినది. వాణిజ్యసంఘముల సౌకర్యముల వాలోచించుటకును మరొన్ని సంఘముల అభిప్రాయములను గూడ పుచ్చుకొనుటకును వ్యక్తధి అధికము చేయబడినది. డైరెక్టరు జనరలుగారు స్వయముగా వైరెండు సంఘములవారితోను చర్చించెదరు. తక్కిన సంఘములవా రెందరి యుద్ధమున స్వయముగవై చర్చించుటకు పీలుండచుగాన చెప్పి పురి రంగును కరాచీసంఘములవారును బొంబాయిలోని భారతీయ వాణిజ్యసంఘమువారును తమ అభిప్రాయములను వ్రాసి కస్తూర్బకైత్తులద్వారా పంపివో డైరెక్టరు జనరలుగా వాలోచించెదరు.

అభిలభారత మద్యపాన నిషేధ సంఘము:- 1916 సంవత్సరమునకు ఈకిందివా రీసంఘ కార్యనిర్వాహకులుగా నుండురు:- గౌ. రావుబహదరు గోవల ప్రసాదుగారు (అలహాబాదు): అధ్యక్షులు; డివిండు హర్షేంద్ర ఆంధర్లును: ఉపాధ్యక్షులు; టైటు హెడ్. వొరసానిగారు: గౌరవనీయ కోశాధికారి; డి. డి. గిల్లెగారు, సి. నెల్లూరాజుమొదలియారుగారు: కార్యదర్శులు; డాక్టరు డి.సి. సర్వాధికారిగారు సర్ బాలచంద్రకృష్ణగారు రామాభాయరణేడగారు గౌ. రావుబహదరు బహ్యూచరసింజేవ్వరకర్కగారు, లాలాసం దీలాలుగారు, డాక్టరు జగన్నాథ డి. ఎన్. చతురుగుగారు, మార్గలేటు డి. డెన్నింగుకన్యగారు కార్యనిర్వాహకసంఘసభ్యులు.

గౌ. నవాబు ఆసద్ అలీఖాను బహదరుగారు-దక్షిణఇండియాలోని ముసల్మానుల తరపున ప్రామాన్యకాసన నిర్మాణ సభలో సభ్యత్వమును పుటియొకమాన వహించుట కిచ్చుగించి ప్రబానియోజకమును నిర్దించుచున్నాడు.

భారతీయవార్తా పత్రికా సంఘము:- ఈ పేర వొక సంఘము నేర్పరుచుటకు 31-12-15 వ తేదీని బొంబాయిలో జరిగిన సభలో తీర్మానింపబడినది. రిజల్యుషన్లయందైన అన్ని పత్రికల యజమానులుగాని సంపాదకులుగాని ముద్రాకారుల యజమానులుగాని కార్యనిర్వాహకులుగాని సభ్యులకర్తవ్యము. శ్రీరాజధానికి 6 గురు ప్రతినిధులంతును నియోజించి వరిపాల కసంఘ మేర్పరుపబడును. ప్రతి రాష్ట్రమున కొక ప్రతినిధి వంతును నియోజించి కార్యనిర్వాహకసంఘ మేర్పగుపబడును. బొంబాయి (కానికల ప్రతికాసంపాదకులకు బి. సి. హర్షి మునుగా రీసంఘమునకు గౌరవకార్యదర్శిగా నుండురు. ఈ సంఘములో చేరిన పత్రికాధీశులకు కలిగిన యిబ్బందులను గూర్చి సంఘమువారు పనిచేయుట కధికారము కలదు. ఇబ్బంది కలిగినవారు సంఘమువారికి తెలుపవలెను. వ్యాయకాసన వ్యతిరేకముగాని రీతిని పీరు పంచేనీ పత్రికా స్వాతంత్ర్యమును కాపాడెదరు.

వెర్నాక్ ప్రయోజితులకు భారతీయులు:- వెర్నాక్ నౌకనుండి బృదికియొండిన ప్రయోజితుల బాలితా డి. అంతు ఓ. కంపెని నూవరిం పెండెంటుగారికి చేర్చెడి.- జఖులవాండ్ టెనులో ఎర్నాదురాను మహులో, విష్ణునాన్ గోపాలాన్ ను: శురావ్ సత్యామిదాన్, రామ్చండ్రరత్న చండే; నెరూమలో ఫర్మాంజు ఇందర్సింగు మహమ్మదు అక్బరు గుప్తాద్రి మున్ చార్జి కూమరు ఈ పేర్ల బాలితాయందు కలవు.

బొంబాయిలో నిమద్రీక్యములరాలడి:- 1914-15లో 274,056 గాలనులు అనగా 100కి 11 వంతున మద్యపానము తగ్గినదిగాని పన్ను 19-1/2 శాతము అనగా 100కి 14 రూపాయలవంతున పొచ్చినది.

ఏటికాబరపనులు, రంగూను:— ఏటికాబర పనులు
సమాప్తయినవకు రిపోర్టును అక్టోబరుచైర్మను వాలామ్మగారు
ఎగ్జిక్యూటివు ఇంజనీయర్లకుంపిరి. ఈమెలవృత్తాంతకములకు
ఈరీపోర్టున వివరంపబడెను. ఇంతుకుటు 15000188 రూపాయ
లకునది ప్రథమమున ఉజ్జాయింపు చేయుడెను. కాని
18826716 రూపాయలమొత్తిమీ వ్యయమయ్యెను. పని 1909
నం॥ పారంభింపబడి ఆరేండ్లలో ముగిసెను.

మన సామ్రాజ్య శాసన సభా తీర్మానము

ప్రపంచపు విశ్రేష్టములు చిట్టము సామ్రాజ్యము

సంఘం, బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యమునకును, దాని సుస్థిరావస్థకును చెందినట్టి సమావధర్మముల గొన్నిటిని చర్చించిరి. ఈచర్చలలో రక అన్వేషభావపరివర్తనము కొలుకు జరిగినవేగాని, వీని కార్యపరత్వప్రాముఖ్య మెంతమాత్రము లేదు. అట్టివచ్చు మిదనే అధినివేశపు మంత్రులు అట్టిచర్య కియ్యకొనిరి. మెత్తమమిద అప్పటిసమావేశ కార్యక్రమము “ఏదాలాపు మాటలగానే పోయినను, ఒక్కవిషయము మాత్రము అపుడ విదితమయినది. సామ్రాజ్యమునంతను కేంద్రీకరింపవలయుననియు కేంద్రీకృతమునందు ఇంగ్లాండు ఉండవలయుననియు, సామ్రాజ్య సంరక్షణ బాధ్యత యంతయు ఇంగ్లాండునందే యుండవలయుననియు, యాతల్ సామ్రాజ్యమునకును ఇతరదేశములకునుగల సంబంధబాంధవ్యముల నన్నిటి ఇంగ్లాండు రాజ్యమే ప్రధానకరణమనియు, సామ్రాజ్యములగు సంరక్షణ రాజ్యముల పరిపాలనా నిర్వహణమునకుడ ఇంగ్లాండు రాజ్యమే భరింపవలయుననియు మొదలగు కేంద్రీకరణోపాయములన్నియు అచటి సభాసభుల వ్యావధియుల నాకర్షించినవి. బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యమునకుంతకును కొన్ని సమావధియులును, సమావేశపరములునుగలవనమాట వ్యక్తమయ్యెను. ఏ యంగమున కాయంగమే స్వీయభివృద్ధి జూచుకొని పంతుప్రపంచరాజ్య. అభివృద్ధి సామ్రాజ్యతేమముకొలుకు సామ్రాజ్యభాగములన్నియు యధాశక్తిగా లోడ్చడవలయును. ఇట్టికార్యమాత్రముల నుద్బోధించుచు రత్ సమావేశాధ్యక్షుడగు అధినివేశపు కార్యదర్శియొకపక్షానించెను. మనయిండియాకార్యదర్శిలెనే అధినివేశకార్యదర్శియని యొకయుద్వోగికలడు. ఈతడు అధినివేశసమావేశములకు అధ్యక్షుడను వహించుచుండెను. ఈతని బోధనాంత మెప్పటికిని సామ్రాజ్యకేంద్రీకరణము, సమావధాధ్యక్షా నిర్వహణము, అధినివేశముల లోడ్చుట, సమావేశమయిన అధినివేశము కేవలత్వపరంబున సామ్రాజ్యకేంద్రీకరణాది మాత్రముల కియ్యకొనినను, అట్టి కేంద్రీకరణము వానిజ్యవ్యాపార హక్కులలో కలుగవలసినదని అధినివేశముల రాజకీయ హక్కులలో కలుగనరదని వాదించుచుండిరి. అధినివేశములవ్యక్తిత్వమునకు ఎంతమాత్రము భంగమురాకుండదని వట్టుబట్టిరి. ఈసమావేశములొండవపర్యాయము కనాదారాజ్యమువారిచే నాహ్వానింపబడి 1894 సంవత్సరమున అచటి అట్టావా నగరమునందు గావించబడెను. అపుడు కూడ అధినివేశములవ్యక్తిభావ ప్రాబల్య మెక్కువగ నేయుండెను. 1887 సంవత్సరమునందలి ప్రథమ సమావేశమునందుగాని, 1894 సంవత్సరమునందలి ద్వితీయ సమావేశమునందుగాని హిందూజాత ప్రసక్తి యేదియురాలేదు. హైందవ ప్రతినిధి యొకరును లేర. ఇట్టి సమావేశములు—అధినివేశ సమావేశములను పేరున— 1897-1902 సంవత్సరములందు కూడ గావించబడెను. హిందూజాత్ర మాట వీనియందుకూడ రాలేదు. అధినివేశసంఘ మొకటి యొండవలయునా కూడదాయన విషయమునకే ముప్పుగవ్వనట్లుండెను. ఈసంఘము పేరు అప్పటి అధినివేశ రాజ్యములను నూర్చిరాజ్యము లోబరచుకొనవలయునన్న దాయను సంఘేన మొకటి యుండుననించెను. కాని అందుకు ఇంగ్లాండుయొక్క అధినివేశపు కార్యదర్శియను, స్వరీపాలిరాధినివేశపు మంత్రులును అప్పడత్యుడు అఖిల సామ్రాజ్య విషయ విమర్శనమునకు—కేవల విమర్శనమునకుమాత్రమే; కార్య నిర్ణయమునకు గాదు;— కలయునందుట కేర్యస్ఫూరంబగునని యందఱును నంగీకరించిరి. ఈతనిప్రాయ మంతకంతకు బలకరమయ్యెను. 1907 యైన టింగి మఱియొక సమావేశము గావించబడెను. పోయిన యిందు సంవత్సరములనుండి మూలములల సంబంధియుంప యధిపాధియులన్నియు కార్యఫలంబును చాల్చెను. అంతకు కేవలము అధినివేశ సమావేశముగా బరిచేసిన సంస్థయపుడు బ్రిటిష్ సామ్రాజ్య సభగాపరిణమించెను. ఒకనీర్ణిత రాజకీయమాత్రపాదితమయ్యెను. సభాధ్యక్షుడను వహించుచు అధినివేశపు కార్యదర్శివాడని, ఇంగ్లాండుజాత్రుల ప్రధానమంత్రి సభాధ్యక్షుడుగా నిర్ణయంపబడెను. దీక్షరణము అధినివేశపు మంత్రులును అధినివేశపు కార్యదర్శియును సభాసభగా నేరేనో ప్రసంగముల గావించుకొనుండెడివారు. రత్ సందర్శమున ఆయాప్రభుత్వముల ప్రసంగంబుండెడివారు. ఇపుడట్లుగాక, సమావేశము సార్థకమై అధినివేశపుభృత్యులును, ఇంగ్లాండుప్రభుత్వమున, సమావేశమయిన టైంబుడియెను. ఇందులకు అధినివేశముల కొకమాదిరి రాయకటి ప్రాప్తింపెను. సామ్రాజ్యభార నిర్వహణముందు మూర్ఖరాజ్యములలో బాటు తామును బాధ్యుడేయను నధిపాయ మొకటి మూర్తిభవించెను. బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యసభను

మిమగజేసుకొని మాతృరాజ్యము అధినివేశముల మిమగజేసుకొని చున్నదను సమవాదము తప్పిపోయెను. సామూజ్యసభావశ్యకత ఏకగ్రీవముగా నామోదితమయ్యెను. ఇట్లు ఏవో కాల్పులేకుండా కలిగి యిదవిధమును రూపమును దాల్చుటయే గాక, 1907 సంవత్సరపు సమావేశమునకు నుత్సాహక ప్రోత్సాహకర కలదు. ఈ సమావేశమునందు ఇండియా కార్యదర్శి హాజరుగలదుగాక, అధిక విషయముల హిందూదేశమునకు జాతకవలసిన అధికత్వము గురించి సర్ జేమ్స్ మాకేయను వాతము సభవారి కు ప్రస్తావించెను. ఇంగ్లాండునుండి ప్రతిమాతేగారిని ఆపనికి పూర్వేకముగానే గానుటలేదు. ఎట్టివాక్కులో, ఎవరిపక్షమున, నెదుర్కొనుట మాత్రము అట్లుపవ్వనించిపోవలెను. ప్రధానమంత్రి నియోగమునకు జరిగినే కాని, మాతేగారి యుపశ్యాసము హైందవ ప్రాతినిధ్యమును తోపించుటలేదు. మాతేగారు ఇండియా సభలో సభ్యులుగానుండిరి. వీరిని బ్రిటిషుసామ్రాజ్యసభలో మాటలాడుదని ప్రధానమంత్రిగారు నియమించిరి. కావున వీరియుపశ్యాసము ప్రధానమంత్రి నియామకస్వార్థత్యమునతోపించుచున్నదికాని, హైందవ ప్రాతినిధ్యపు హక్కును నూచించుటలేదు. ఈ విషయమై హార్డింగ్ ప్రభుగారిట్లు వాక్రుచ్చి యున్నాడు: మాతేగారు "బ్రిటిషు సామూజ్య సభా సభ్యులుగాగాని, హిందూదేశ ప్రాతినిధిగాగాని యవట మాటలాడలేదు; ఇండియా కార్యదర్శియొక్క కార్యాలయము తరపున హిందూదేశ విషయములను తెలియజెప్పుటకై యుపన్యసింపజాను." మాతేగారికి ఆ సభయందు మాటలాడుటకు హక్కు ఎటులకలిగెనని అచ్చటి యధినివేశ సభ్యులు కొందఱు శంకించిరి. కాని ప్రధానమంత్రి నియామక బలము అట్టి కుశ్యంకలను అచ్చటి నట్లు పూర్తి పుచ్చగలిగెను. 1907 సంవత్సరపు సమావేశముయ ను తరువాత స్థితియ బ్రిటిషు సామ్రాజ్య సభ 1911 సంవత్సరములో సమావేశముయ్యెను. 1907 సంవత్సరములో నిర్ణయించబడిన సాంప్రదాయ ప్రకారము ఈ సభ నాలుగు వత్సరముల కొకమారు సమావేశము కావలసియుండెను. ఇట్టియేర్పాటుప్రకారము 1911 సంవత్సరములో జరిగిన సభా సమావేశమునందుకూడ హైందవ ప్రాతినిధ్యవిషయమేమియువారలేదు. కాని 11 వ దినపు సమావేశములో ఇండియా కార్యదర్శి హాజరయి అధినివేశములకును ఇండియాకును ఎక్కడు అన్యోన్యత కలుగవలయును విషయమున ను ప్రస్తావించెను. ఇట్లు వాడికి వారే హాజరయి, సమయముకనిపెట్టి హిందూదేశ మునది యెట్టి యున్నదనియు, దానివిషయమై కొంతభివేదనలనింది యున్నదనియు బ్రిటిషు సామూజ్యసభ్యులకు చెప్పుచుండుటయే కాని యనివార్యపు హక్కు మాట యేమియు లేలేదు. తత్ సామూజ్యసభయందు అధినివేశపు పరిభ్రమములు, ఇంగ్లాండుపరిభ్రమమును సమావేశమగును. అనగా జవాబుదారీ పరిభ్రమములు అచట సమావేశమగు నన్నమాట. ఇంగ్లాండు పరిభ్రమముతోబాటు, అధినివేశములకూడ స్వపరిపాలితములు గావున వారి పరిభ్రమములు కూడ జవాబుదారీ పరిభ్రమములే. కావున నవి బ్రిటిషు సామూజ్య సభాకార్యాలయమునకు దగియున్నవి. సామ్రాజ్యముయొక్క తదితరభాగములయొక్క ప్రభుత్వము లన్నియు జవాబుదారీ ప్రభుత్వములు అనగా నవి ప్రజాస్వామ్యములు కావు, వానియందలి పాలకవర్గము ఆయాప్రజలకు జవాబుదారీగా నెన్నబడుటలేదు. కావున ప్రాతినిధ్యపదము వానికొప్పును. సామూజ్యసభ జవాబుదారీ ప్రభుత్వములకే ర్హితమయినట్లుండె, ఇతరు రాజ్యములకుండు సభ్యత్వముండుటకు వీలు కనపడదు. అయినను పోయిన పెట్రెంబరు 22 లేదీరి మనసామూజ్య కాసనసభలో (అనగా, ఇంపీయల్ లెజిస్లేటివ్ కౌన్సిలులో) మాతేగారి వే సుపాదింప బడిన రీర్వాసమును, దానిని ఇండియా ప్రభుత్వముకాన ఆమోదించిన విధంబును, తర్ఫీర్కరసానముగ భారతవర్షము ఆసేకు హిమాచలమును పెట్టి సంతోష సంభ్రమములతోలలాడినదియు, పెల్లరకును వెలిసియేయున్నది. ఆయనానానాల్లాసములన్నియు వైస వివరింపబడి సభాసభ్యత్వపాపికేమియున్నది. ఎంతవరకు నివిసహేతుకమునో, బ్రిటిషు సామూజ్య సభ్యత్వమునకును హైందవ ప్రాతినిధ్యమునకును నిజీసంబంధము కలదో ముందువాస్తవమునందు చూచిం.

హంబాయి విశ్వవిద్యాలయము:— ఆర్యుల పూర్వ
వృత్తాంతమును గూర్చి రీతితత్వాపయల నొనఁగుటకు హం
బాయి విశ్వవిద్యాలయమువారు మాంచెట్లలోని విట్టోరియా
విశ్వవిద్యాలయమునకు చేరినదివఱకు దాక్టరు జే.హోల్స్
మూల్గులుగారి కాహ్వాన ముంపిరి.

THE GREAT WAR.

Irish Journalists' Visit to the Front.

IMPORTANT RUSSIAN SUCCESS IN PERSIA.

The "Baralong" Case: American Testimony.

ARRESTED CONSULS: NEW DEVELOPMENTS.

[Reuter's Agency.]

Great Britain.

The British in the West. Irish Journalists' Tour.

LONDON, January 10. — Reuter correspondent with the British Headquarters in France telegraphs: — A representative party of Irish journalists has been touring the trenches, especially the portions held by their countrymen. They include representatives of the papers which from both sides to August, 1914, bitterly preached a civil war. They are now animated by a single idea of how best to beat the Boches and a determination to let the people of Ireland know the magnificent devotion of the whole Army.

The "Baralong" Case. American Testimony.

LONDON, January 10. — Two Americans who were on board the "Nicosian" at the time of the "Baralong" affair, give the lie direct to the statements that the British shot Germans either in the water or on board the "Nicosian". They are Corporal Carson and Driver Dempsey, both having joined the British Army out of a spirit of adventure. Both were interviewed at Blackpool. Corporal Carson was one of those who actually returned to the "Nicosian" after the "Baralong" had sunk a submarine. He remained on board all night, and was, therefore, in a position to know exactly what occurred. He says that no such words as "take no prisoners" were ever uttered by Captain McBride. He added: "I saw no shooting of anyone. There were shots, but I have the best reasons to know what these were, because I myself was shooting wounded mules. This, I think, is how the stories of the shooting of Germans arose. I neither saw nor heard of any Germans being shot in the water."

Driver Dempsey confirms Corporal Carson's statement, and adds: — "The story that the submarine Captain was shot in the water is news to me. I swear that nothing of the sort happened." He concluded that two of the American affidavit-makers had grudges against the English members of the "Nicosian's" crew.

Labour Situation. Cabinet Meeting.

LONDON, January 10. — A prolonged Cabinet met this afternoon. Messrs. Henderson, McKenna, and Runciman attended. It is understood that the chief topic was the Labour position.

Many People Joining the Army.

LONDON, January 10. — The re-opening of groups has already met with good response many attesting throughout the country.

The Mile End Contest.

LONDON, January 10. — Mr. F. N. Charrington announces that he will stand for Mileend as a patriotic Independent in favour of the Compulsion Bill.

The Death of Lord Burnham.

Their Majesties' Sympathy.

LONDON, January 10. — Newspapers pay warm tributes to Lord Burnham, Grand Old Man of British Journalism. The King and Queen have telegraphed their sympathy to the family.

The Famous St. Pauls Cathedral. In Danger of Decay.

LONDON, January 10. — Saint Pauls Cathedral is suffering from senile decay and the building is in graver condition than ever according to the statement of Canon Alexander the Church Treasurer who renews his appeal for funds to consolidate the piers and buttresses. Two years ago seventy thousand was asked for, but there was an interrupted flow of subscriptions and only half was obtained.

Death of Sir S. Way.

LONDON, January 10th. — The death of Sir Samuel Way is announced.

Greece.

Enemy Consuls at Salonika. New Developments.

TOULON. — New development has occurred in connection with the enemy consuls arrested at Salonika. They have been transferred from a British ship to the Auxiliary Cruiser "Savoie" where they are interned.

A Fresh Protest from Central Powers.

ATHENS. — The Government has protested against the arrests at Mitylene which have elicited a fresh protest from the Central Powers.

Persia.

Rebel Force Defeated.

TEHRAN. — The Russians have achieved another important success, defeating a large rebel force at Assadabad. The prisoners included two German officers. The Shah received the General commanding the Russian forces in the most gracious manner.

Germany.

The "Vorwaerts" Repudiated.

AMSTERDAM. — The German Socialist party in Committee has passed a resolution, by 28 votes to 11, denouncing the members who opposed the war credits on the 24th December and repudiating the "Vorwaerts" as the party's organ.

United States.

A Terrific Explosion.

PHILADELPHIA. — A terrific explosion has occurred at the Dupont munition works at Carney's Point. Many have been killed and injured. It is asserted that outside influences were responsible, but details are lacking, as the telegraphs are interrupted.

Six Persons Killed.

PHILADELPHIA. — Six persons were killed in the explosion at Dupont works. The cause is being investigated.

A Protest for Censoring Mails.

WASHINGTON. — The Government has sent a note to Britain based on complaints that the British authorities are censoring mails from the United States destined for neutrals.

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(By Wire.)

Calcutta.

Among the Passengers of the "Persia."

CALCUTTA, January 10. — Among the passengers on the S. S. "Persia" were four of the sisters of the Daughters of the Cross, formerly of Liege, who were on their way to India to help in the excellent work which the order is doing at St. Vincent's Home, Kideppore, and elsewhere. Sister Mary Josephine writes that the Sisters had at last and with difficulty succeeded in escaping from Belgium. The tragedy of their death following upon year of suffering and anxiety is therefore the greater.

Burma.

Rangoon River-Training Works.

RANGOON, January 10. — Mr. Holmes, Acting Chairman, Rangoon Port Commissioners, in the absence of Sir G. Buchanan, has forwarded to the Commissioners, Port Executive Engineer's (E. C. Niven) the completion report of the river-training works. Full particulars of the history and progress of the works are set out in the report. The total cost of the works is Rs. 1,38,26,716 against the sanctioned estimate 1,50,00,183, there being a saving of over eleven lakhs. The work of construction began in 1909 and has been completed now in six years.

United Provinces.

Benares Conspiracy Case.

BENARES, January 10. — Among the witness examined in the conspiracy case to-day was Mr. R. Wilkinson, Assistant Superintendent of Police, Meerut. He deposed to the arrest of Pingley in the 12th Cavalry Lines, with ten loaded bombs, and to the finding of the Court Martial held subsequently, as a result of which four men were hanged.

Captain D. N. Stuart, of the 89th Punjab, stationed at Dinapore, deposed to the identification by the approver, Bibbuti, of a non-commissioned officer in his regiment.

TELEGRAMS.

M. G. B. Lambert deposed to the identification by Bibbuti of Dalla Singh, and said that it was an obvious case of immediate recognition. Several other witnesses were examined, and the Court adjourned until to-morrow.

Punjab.

Punjab's Fleet of Armoured Aeroplanes.

LAHORE, January 10.

His Majesty the King-Emperor has been graciously pleased to accept the offer of his loyal subjects in the Punjab of a fleet of armoured aeroplanes for use with the military forces of the Crown in prosecution of the war. His Majesty approves of the proposal to name the aeroplanes after the rivers of the province, and of their use primarily in the theatres of war in which the Indian troops are engaged, and also of the proposal to place the aeroplanes at the disposal of the Government of India when the war is over.

A Press Communique.

His Honour the Lieut.-Governor has great pleasure in publishing the accompanying letters and in communicating His Imperial Majesty's gracious acceptance of the proposed gift of the Punjab armoured aeroplane fleet and in conveying his gracious message of acknowledgment to those who are generously subscribing towards it in response to the appeal which has exceeded all anticipations—subscriptions already credited amounting to over 6½ lakhs—and proves that the Punjab, not content with furnishing nearly half the strength of the Indian Army at the front, is in other directions nobly doing its duty of rendering practical assistance in the prosecution of the war:—

From His Honour the Lieut.-Governor of the Punjab to H. E. the Commander-in-Chief.

"18th Dec., 1915.

"Residents of the Punjab who are unable to take an active part in the defence of the Empire, being desirous of showing their loyalty and devotion to His Majesty the King Emperor and of rendering some practical assistance in the prosecution of the war, have started a fund, purely voluntary and unofficial, the object of which is humbly to offer to His Majesty, through Your Excellency, the service of an armoured aeroplane fleet, each vessel to be named after one of the rivers of the province. Some of the Punjab Ruling Chiefs although they are already contributing materially to imperial defence, have expressed a desire to join in the movement, and the Heir Apparent of Jammu and Kashmir, which are closely associated with the Punjab, has made a similar very generous offer. In those cases the units contributed would be named in accordance with the wishes of the donor. The fleet which it is desired to offer for His Majesty's acceptance will, it is hoped, consist of not less than seven of the latest type of battleplanes to be selected by the military authorities. The number may be even larger. It has been suggested that, subject to His Majesty's pleasure, and military needs, the fleet should be primarily employed in the theatres of war where the Indian Army is serving and, after the war, should be at the disposal of the Government of India. As a patron of the fund I have the honour to ask you if His Excellency would kindly take the necessary steps to ascertain whether it would be the pleasure of H. M. the King-Emperor graciously to accept, through His Excellency, the fleet spontaneously offered by the loyal subjects of all creeds and nationalities in the Punjab."

DELHI, January 10.

"DEAR SIR MICHAEL O'DWYER.—The offer of the armoured aeroplane fleet which has been made by the residents of the Punjab and regarding which you wrote me in the letter of the 18th December has been submitted by the Secretary of State for India to H. M. the King-Emperor. I am now directed to inform Your Honour that His Majesty accepts the gift with pleasure and desires that his sincere thanks should be conveyed, through Your Honour, to the loyal subjects in the Punjab of all creeds and nationalities who so generously are subscribing to the fund, and to those Ruling Chiefs of the Punjab and to the Heir Apparent of Jammu and Kashmir who have expressed their wish to join in the gift. All who are taking part in the gift of armoured aeroplanes may feel assured that by placing such a valuable help at the disposal of the army they are affording very considerable practical assistance in the prosecution of the war. His Majesty has further given approval of the planes being named as suggested by them, and of their being primarily employed in the theatres of war where the Indian army is serving, and of their being placed at the disposal of the Government of India when the war is over.

Sincerely yours,
Beauchamp Duff.

To

The Hon'ble Sir Michael O'Dwyer, C. S. I., I. C. S., Lieutenant-Governor of Punjab.

Arrest of a Jail Warder.

In Possession of Bomb-Making Recipe.

LAHORE, January 10.

A Rawalpindi correspondent of the "Bulletin" reports the arrest of a warder named Sunder Singh in the Central Jail there, in whose possession all ingredients of bomb-making were found noted down in a recipe. The authorities have dismissed Sunder Singh and confined certain prisoners to their rooms. It is alleged that the bomb was intended to be thrown on the Superintendent and that some Lahore conspiracy case convicts now under-going sentences there instigated the affair.

Lahore Conspiracy Case. Supplementary Trial.

LAHORE, January 10.

Amar Singh, first of the old set of approvers, identified some accused and deposed at considerable length. His evidence included description of the growth and development of the Indian revolutionary movement in America, the return to India of a large number of men to demand rights by force of arms if necessary, the journey home by steamer, the visit to the German Consul at Calcutta and

TELEGRAMS.

the revolutionary barangues on board the ship. He narrated incidents of the arrival of the party in this country and gave a long account of the unlawful activities of the returned emigrants in the Punjab, setting forth the details of their meetings and gatherings, printing, and dissemination of seditious literature, arrangements to make bomb shells, collection of bomb ingredients, manufacture of bombs, visit of Rash Behari Bose to Punjab, receipt of bombs and revolvers from Benares, sending in different directions men to start the February rising simultaneously at various places and his own movements between Lahore and Amritsar to further the plans of the conspiracy. Witness also referred to the Chabua and other dacoities for which his companions set out after informing him of their intention and described the efforts they made to seduce the troops at Lahore and elsewhere. He recounted the preparations for the general rising as previously testified to and concluded with the repetition of his statement re police raid of Lahore Mochi Gate house on the 19th February 1915 and said that business in America having become slack on account of the war many Indians were thrown out of employment.

At the special request of the accused, the Court will not sit to-morrow which is Guru Gobind Singh's birthday.

Bombay.

The Press Association of India.
Further Particulars.

BOMBAY, January 11.
The constitution of the proposed 'Press Association of India' as approved at a meeting of the editors of newspapers and owners of printing presses held in Bombay on the 31st December last, states that the object of the Association shall be to protect the press or the country by all lawful means from arbitrary laws and their administration, from all attempts of legislature to encroach upon its liberty, or of the Executive authorities to interfere with the freedom of the work of journalists and Press Proprietors, and for the purposes of mutual help and protection. Membership will be open to the Proprietor or the Editor of any registered newspaper or periodicals and the Proprietor or the Manager of printing presses in India. The affairs of the Association will be managed by a Council consisting of not more than six members from each province. Executive business will be managed by a committee consisting of one representative of each province. The Council shall have power to take up cases brought to its notice, in which members of the association are being prosecuted or oppressed or troubled by law or authorities. Mr. B. C. Horniman, Editor of the 'Bombay Chronicle' acts as Honorary Secretary of the Association.

Indian Survivors From the "Persia"

BOMBAY, January 11.
The Superintendent of the P. and O. Company has received a telegram from Egypt giving the full names of Indian passenger survivors of the "Persia" which are as follows:—Knuichand Jhamatmal, Eissardas Manoomall, Vishindas Gopaldas, Parosram Satramdas, Ramchand Ratnachand, Noroomah Parmanandadas, Indar Singh, Manomed Akbar, and trustadji Manchorji Cooper.
The P. and O. "Korva" which left Bombay on the 12th December arrived in London on the 8th instant. All well.

South India.

The Assault Case of Mr. Parrat.

TRIVANDRUM, January 10.
The appeal preferred, under the orders of the Government, by the Head Sircar Vakil before the High Court against the acquittal of the accused in the alleged assault case of Mr. Parrat, Executive Engineer, was heard to-day, before a Division Bench consisting of the Chief Justice and Mr. Justice Cheryan. Judgment was reserved.

The Coonoor Abduction Case.

Marie Reilly Cross-Examined by Norton.

COONOOR, January 10.
The letter dictated by Mr. E. Norton was addressed to "Terry, c/o Sonny Lavocah c/o Rungaswamy, Rungian Gowden's Office, Coonoor."
In an application by Mr. Norton the Court permitted the accused to sit down.

Cross examined by Mr. Norton Miss Marie Reilly deposed as follows:—I did not get a certificate when leaving the Convent, Madras. It was not because there was something against my character at the School. I thrice left my house without notice. Once to my aunt in Coonoor, then to Ooty about June, and the third time to Wellington. I do not consider it lawful to have done so. Violet had been with us in Coonoor in April and May. Before Mr. Gray I had said it was May and June. That must be wrong. I walked up to Ooty in June eleven miles. I left Coonoor at 5 A.M. It was in consequence of Violet's invitation, which was destroyed. It was for a week. I did not go by train because Violet wanted to meet me at 10 or 10-30 at the Toll Gate. Though the invitation came two or three days before I did not write suggesting I would come by train and would not waste money wiring. I walked with my courier bag, which contained three dresses and two changes of underclothes. I swear I had shoes on with red laces. I got to the Toll Gate at 10, quarter an hour before Violet, who came on a bike with a rickshaw. My cousin lived with Mrs. Monisse. Violet took me to a large house. I never knew that Woodlands was the name of that house. I did not mention to Mr. Wilkins that was the name of the house. I was away at Ooty seven days. I loved my sister Adolphine dearly and respected her, and yet I left without telling her. In Ooty I went to an old lady from a big house. I had no money. I went to enquire the cost of the room. The old lady gave me breakfast. I went to her house in a rickshaw. My feet gave me intense pain. She might have taken me to hospital. I was taken to Mitchell's house by Violet. I have

TELEGRAMS.

never known a man named Sonny Lavocah. I never wrote to him. I did not go to Rungaswamy's brewery and meet and converse with Lavocah, nor did he give me advice. I never embodied any advice which he gave me in the letter. The letter shown me is like my writing. It is not mine. I have no girl friendly who knows Lavocah. The cover dated the 19th August looks like my writing. I cannot say one way or other. I know no Rungaswamy. I know gardener Rungan. He is not my lover. I never called him darling. He is not my darling. I never saw him at Connemara. I did not see him supply eggs to Mrs. Newman. I speak a few words of Tamil. I do not know if I struck out the lines in the letter to Mah Rungan. It concludes "with my love and kisses and your own sweetheart." He is not my sweetheart, nor did I kiss him. I was kept in the godown three days and three nights against my wishes. Mrs. Newman brought me coffee, breakfast, tea and dinner all the three days. She opened the door, but two men and an ayah barred the entrances. The egg man was not one of them. This was to prevent escaping. I did not scream, because no one would take notice. I did not have my meals in the mat. I was kept in the mat an hour each morning and evening. Mrs. Newman would wrap me in the mat and pop me in a corner. Then I would unroll myself. I never contemplated getting a job in Calcutta. When I was in Connemara I never wrote to any one named Mr. Barclay Norton. That letter seems to be in my writing. No doubt it was written under the influence of liquor. The following is the letter:—

"MY DEAR SIR,—You will be surprised to hear from a person you did not know. I have just left school. My age is 17. My mother and father are both dead. My mother died four years ago. My father died last October, but nothing is yet properly settled. It is to be in October, but my sister and brother were very unkind. I was never allowed to have any pleasure. I was always shut up in a room and they used to raise their hand to me, and so I used to be treated so badly and then I left home without a word and ran away to a lady that was awfully kind to me. I have been away almost a month. So I ask you to kindly help. My cousin seems to know you, but she seems to be a very bad girl and I want to get away from here. I would be most obliged to you, if you would kindly help me in this little way and could you get me a job in Calcutta."

Continuing, Marie deposed:—This letter is in my handwriting, but at Mrs. Newman's dictation. I cannot explain why Mrs. Newman should have made me write for a job in Calcutta. Although I left my home on the 11th August and had been rescued on the 8th September and the letter said I had been there nearly a month, I cannot say the letter must have been written in September. Regarding the occurrence in the Connemara Cottage with Rungaswamy, Doctor Achutan examined me four or five days or a week after my rescue. I do not know if he has made a report in writing. I told Mr. Loveluck. He examined me on the 24th September. Witness was then examined on the occurrence at great length. (This portion of the evidence is unfit for publication.) Rungaswamy and company came first on the 13th August, then again on the 21st August. Rungaswamy might have come alone two or three days after that. I was given drink, sometimes once and sometimes twice, every day when something had to be done, such as letters to be written. The effects of drink lasted from one to one-and-a-half hours. During that time I had not the faintest recollection of what was going on. I had not seen my aunt playing the fool with a man. That reference in the letter to Miss Decloset is an invention of Mrs. Newman. On the 7th October I wrote and asked Miss Decloset not to produce the letter to anyone. Two weeks ago I went to Madras for a change. Miss Decloset met us at the station. We did not speak a word about the letter. On the night of the occurrence, if light had not come in, I would not have recognised Rungaswamy. I both struck and kicked the man on that occasion. I made no attempt to stop him going away. I did not tell Inspector Wilkins that Mrs. Newman and I, with Venkataramanier, Cochin Agent, went for a drive at Elk Hill. I never got ten rupees from him. Mrs. Newman said she would send me to Burma and marry me to a Burmese Commissioner. At Star Villa, when Mrs. Newman took off my clothes and put me into her husband's clothes I protested. Nevertheless she put me into them and blackened me. Even my sister would not have recognised me then.

Cross examined by Mr. Norton Marie Reilly continued:—I deny having told Mr. Loveluck, D. S. P., that I wrote two letters to the accused Rungaswamy. Witness denied that the letters, the writing of which was like hers filed in the lower Court, were written by her, but she agreed to the counsel's suggestion that they might have been written by her under Mrs. Newman's influence. Regarding the diary pages filed in the Lower Court witness admitted that on the first day in the Lower Court she admitted it was her writing, but on the next occasion they did look like her writing and must have been written under Mrs. Newman's influence.

Witness did not know that Rungaswamy had a car nor that the topic of conversation in Coonoor was that he was driving her cousin Violet in his car. Witness answered that all other letters filed in the lower Court and read to her looked to be in writing like hers but they might have been written under Mrs. Newman's influence and drink. The letter regarding Cochin Raja's agent was also written under the same influence. Witness did not know the person named Cecilia. She might have sworn that she was an old servant of the family, but witness did not know her. Cecilia did not meet her at the Star Villa.

QUESTION:—I put it to you that you were hiding in Connemara Cottage for the purpose of escaping from the control of your sister and brother.

Answer:—No.

Witness did not remember telling Miss Blackwell that the sore feet were caused by a rickshaw accident in Madras in June. Witness was truthful and would not tell Miss Blackwell a lie. Witness continued "On the 25 September I had conversation with Mr. Loveluck. I never mentioned whisky to him. My statement about red drug is not a recent afterthought. I kept

TELEGRAMS.

my birthday on the 20th December. I do not know if I was born on the 20th December 1895. and according to the birth certificate in the hands of the counsel I would be in my twenty first year. Witness did not know the full name of her father and mother. Witness denied statement by statement all that the Cochin Raja's agent deposed regarding her late father's property and Rupees ten handed to her by the agent. She said:—I do not know Mrs. Quinn. I never saw her. I never asked her for the latest patterns. I never gave her sweets. The first day I ever saw her was at the Connemara Cottage on the 8th September. On the night I left Star Villa I did not tell Muthoo cook that I blackened my face because my brother would beat me if he saw me. I never saw a donkey at the Connemara Cottage nor did I ride on it one night in the presence of Muthoo, nor did Mah Rungan protest. I do not know the Jagbinder of Arni nor was I promised a post under him. This is the first time I heard of him. It is not true that Violet promised to get me a post as nurse under him. When I got to Star Villa I was happy. On the 11th August I was locked up in the bed room. I objected. I was so locked on the 12th, 13th and 14th. This kind women unkindly locked me up. I did not tell Inspector Wilkins that Violet arrived soon after I arrived at Star Villa. The door had to be unlocked when Violet was admitted. Refreshments at the Star Villa included whisky when Violet came. I did not know it was whisky. They called it whisky. I did not tell Inspector Wilkins I drank whisky and water on that occasion. Violet stayed one or two hours. She did not send for Mah Rungaswamy. He did not say he would get the cottage at Orange grove for nothing, and I did not tell Wilkins that. After Violet left I was again locked up in Star Villa. I do not know who drove away Violet from the Star Villa between 8 and 9 p. m. that night. Violet did not come at 2-30 that day and I did not tell Wilkins so. So I did not see Mrs. Clapp from the 11th to 14th. I did not hear Mrs. Newman tell Mr. Clapp that I was her cousin from Madras nor did I tell Wilkins that. I did not hear Mrs. Newman tell Mrs. Clapp that she was going for a moonlight picnic nor did I tell Inspector Wilkins that. Oosman Sah's son did not give Mrs. Newman Rupees ten in my presence nor did I tell Inspector Wilkins that.

Mr. Norton closed his cross examination and Mr. Ramaswamy started to cross-examine on behalf of Mrs. Newman.

Operations in Mesopotamia.

DELHI, January 11.
A press communique says: General Aymer's force carried the Turkish position at Sheikh Soud at midday on the 9th January and is now concentrated at that place. The Turks are retiring northward along the Tigris. The weather is cold and wet and aeroplane reconnaissance is hampered by storms.

Weather Report.

SIMLA, January 11.
The cold weather disturbance which was entering India yesterday has given some light rain in Baluchistan and is producing moderately heavy cloud over Northwest India. Over the rest of the country the weather has been dry. Temperature is much lower than usual in Chota Nagpur and central parts of the country.

FORECAST:—Some precipitation in Baluchistan and in the hills surrounding Punjab.

BRIEF TELEGRAMS.

The 14th list of subscriptions of the Punjab Aeroplane Fund totals six lakhs forty-six thousand.

The Bombay Presidency War Fund now amounts to 40 lakhs 48 thousand rupees.

The Bombay Millowners Association has elected Mr. N. B. Saklatwala of Messrs Tata Sons as Chairman for the current year.

An offer of Rs. 1,000 has been made as a reward for information leading to the arrest of the accused in the murder of Mr. Priestly, Agent of the Alliance Bank of Simla, Ltd., Lahore.

The University of Bombay has invited Dr. J. Hope Moulton of the Victoria University, Manchester, to deliver a course of six lectures on "Aryan Origins" under the University development scheme.

Another batch of 50 Imperial Service Lancers of Bhowanagar have left for active service. Before their departure Her Highness the Maharani gave a dinner to the party and they were accorded a hearty send off by the Maharaja and the subjects of the State.

The Bombay Government resolution on the administration of Excise Department in the Presidency for 1914-15, states that compared with the first year of the quinquennium the quantity of spirit consumed in 1914-15 was less by 274,046 gallons or 11 per cent while the revenue increased by 19½ lakhs of rupees or 14 per cent.

The appeals filed in the High Court by Govind Balwant Laghate recently 1st class Subordinate Judge of Ahmednagar, who was convicted on three charges of bribery and corruption and sentenced by Mr. Garrett, Special Magistrate of Ahmednagar to an accumulative term of three years rigorous imprisonment and fined three thousand rupees, are being heard on the appellate side of the Bombay High Court before Mr. Justice Batchelor and Mr. Justice Shah.

త్రికాలదర్శన అద్దము

మీకు భూతభవిష్యద్దర్శన మానముల నెరుంగ కోరికగలదేని మీకు వ్రాయండి. త్రికాలఫలము లరయ నిది యొక్కటియే మార్గము. ఈ అద్దము మునకయి యోగ్యతాపత్రములు మాకు వచ్చి యున్నవి. స్త్రీలు, పురుషులు, బిడ్డలు దీనియందు శమ్యకముగల వారందరు వారి యాహులను, తత్ఫలితములను దెలిసికొనగలరు. దూర జేశముల నున్న మీ బంధువుల స్నేహితుల యోగక్షేమములు, యుద్ధసమాచారములు, వర్తకమున లాభ నష్టములు, వస్తువుల ధరలు, పరీక్షాఫలితములు, ఉద్యోగము మొదలగు ప్రశ్నలకు మా యద్దము తృప్తికరముగ జవాబు ఇచ్చును.

అద్ద చక్కని సీమ అద్దము	6	0	0
సీమ అద్దము	8	9	0
సామాన్య అద్దము	2	9	0

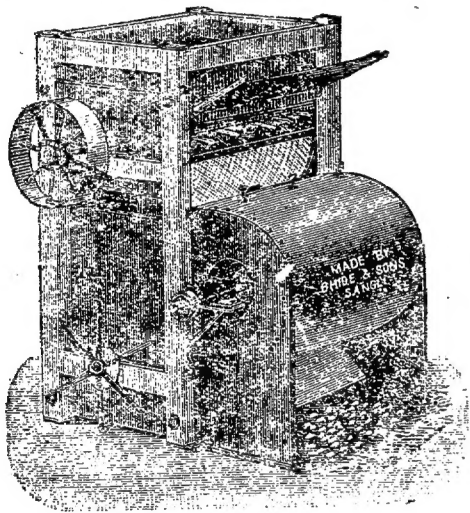
ఈ క్షరములు ఆంగ్లేయభాషలో వ్రాయవలెను.

ఆమాభాయి వాగ్భిజీ ఫటల్,

కరంసాద్. ఆనందపూర్వముగా, కైరాజిల్లా.

Ashabhai Vagbhijee Patel, Karamsad.
Via Anand Kaira District

Bhide & Sons Sangli (Bombay)
Manufacturers of Improved
Ground Nut Decorticator or opener.

చేరు శైవలను బలుచు

నూతనాభివృద్ధి నొందిన యంత్రము

ఈయంత్రము చేరు శైవలకాయలను పగుల గొట్టుటకు గాను నిర్మించబడినది. లోపల పప్పును పగుల గొట్టుటకు ఉభయంగా ఒలుచును. బొంబాయి నుదరాను రాజధానులకు దన్ని భాగముల పరీక్ష నిడదెసినది.

మాయంత్రమును గొనుట మిక్కిలి లాభకరము.

విశేషములు తెలుసుకొన గోరువారు ఇంగ్లీషున మాకు వ్రాయించుడు.

బై డె అండు సన్యు, సాంగ్లి - బొంబాయి.

సి మెం టు.

గిలింగుమాము "చేతి" మార్కు పోర్టండు

సి మెం టు

సరకు విరామము లేకుండ వచ్చు చుండును.

కొత్తగావచ్చిన లాటులోనుండి కొద్దిగానైనను హెచ్చుగా నైనను గూడ ఎంత సరకు కావలసిన నంతయు వెంటనే ఇయ్య బడును.

వెలును వివరములును తెలియగోరువా రిటుల వ్రాయవలెను.

బెస్టు అండు కో., లిమిటెడు.

పోస్టుబాక్సు 63 మదరాసు.

BEST & Co., LTD, MADRAS.

రిజిస్టరు చేసిన బారెల్ మార్కు

సుపీరియరు లీవరు గడియారము
దీనికి 7 సంవత్సరములు ఈ క్షరవాది ప్రతం యుక్తబడును.

ఈగడియారము చాలాకాలము నడిచేటందుకు సీయలో మాకం వెనికిగాను గట్టితరమైన సా మానులతో చేయబడినది. దీని లో మాకం వెనిపేరున్న పీపాయి మార్కు చేసియుండును. ఈ సుపీరియరు లీవరు గడియారము మావద్ద తప్ప యితర కం వెనిలో దొరకదు. ఇది సరియైన కాలముచూపునదియు నిండా నుండరముగను లోతట్టు అద్దపు మూతగడియు. మాకం వెని చేరు ఎచ్చటను ప్రబలము కావుట కొరకే ఈ గడియారములో మాకం వెని చేరు తనీ తక్కువధరకు అమ్ముచున్నాము. మన పటి కెలరు. రి-8-0. ఇప్పటికెల గొలుసుతో చేరి, 8-0-0. విక్టోరియా వాచ్ కంపెనీ, సౌకాత పేట, నుదరాను.

మోటారుబండి నడపుట

మోటారుబండ్లను అతిసులభముగా నడుపునిపుణతను సం పూర్ణముగ నేర్చుకొన గోరువారు మాకు కెంటాక్ట్రావాయుడు.

సి. మోటారు హైరింగు కంపెనీ,

[బరిఫోకా నెం 886.] 13, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

మంచినమయము! తనతేలు ఖర్యపడినది!! తెనుక దొంగవు!!!

ఈపంచలు కొనువారికి, పంచ1-కి అక్షరలార్పాటమున కొర్యని కొడొద్రప్రలాపము అను గ్రంథముకటి ఇశాము.

మేలైన జపాక్ పట్టుపంచలు.

అనేకపంచలు ఖర్యపడినందున ప్రస్తుతము ధరలు తగ్గించియున్నాము. వాచకులారా! కృంగారమున్న వాగరికతయున్న గల మేలైన అనల్ పట్టుపంచలు పండుగదినముల ఆనంద ముకొరకు తెప్పించి విక్రయించినదిపో గా మిగత కొద్ది పంచలు మాత్రమే యున్నవి. ఇందులో ఎరువు, పచ్చి,

అకుపచ్చ, రోజా, మేఘవర్షం, ఇత్యాదిరంగులు గలవి.

5 1/2 మూరనిదివిన్ని 2 1/2 మూర తెలుపుగల పట్టుపంచె 1కి 2.0-0 పంచ 1కి తపాలఖర్చులు ... 0.4-0

డిటా రెండుపంచలు కొనువారికి తపాలఖర్చులు ఇశాం. జపాక్ సిల్కు వేర్ హౌస్, 6 వేంకటేశ మేస్త్రివీధి, సామాకాత పేట, నుదరాను.

జీర్ణరసాయనము:— ఈమాత్రలను సేవించుట వలన అన్నము శుభ్రమగును. జీర్ణకోశము బాగు పడి రసప్రావము క్రమముగ గలుగును. మలబద్ధ ము మానును. 2 1/2 మాత్రల దబ్బి 1-కి వెల 1.4-0. అమృతాంజనం డిపో, 7, తంబు శెట్టివీధి, నుదరాను.

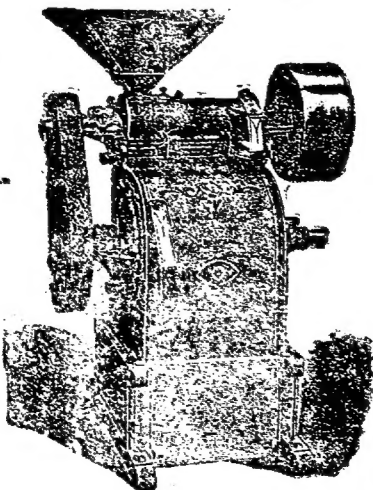
"గార్డన్"స్ వడ్డుదంచి బియ్యముచేయు మెషీను.

ఇంగ్లాండులో తయారుచేయబడినది.

సులభముగా తెలిసికొనవచ్చును.

ఘట్టిగా చేయబడినది.

సులభ ఖర్చుతో పనిచేయవచ్చును.

క్రొత్త మాదిరి.

దక్షిణ హిందూదేశమున, మధ్య పరగణాలలో అనేకవందలు పనిచేయుచున్నవి.

విడివిడిభాగములు ఎల్లప్పుడు దొరుకును. కావలసిన యితరవిషయములను, ధరలను, యాక్రిందివారికి వ్రాసి తెలిసికొనును

ఓక్సు అండు కంపెనీ, ఇంజనీయరులు, 9, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

శ్రీ వాల్మీకి రామాయణము

అంధ్రీవచనము

ఈ పుస్తకమునందు మొత్తము 115 పటములున్నవి.

ఇందు అతిసుందరమైన పటములు చేయబడ్డవి. కొన్ని ప్రతులే మిగిలి పంపబడవలసి శ్రీమదులుగారికి వ్రాసి తెప్పించుకొనవలయును. బాల, అయోధ్యాకాండములు గంపానుల కాగితములు కాళికోటైందు గిల్లుపేరు ౧ సంపుటం రగిపటములు 3-౦-౦ అరణ్య, కిష్కింధా, సుందరకాండములు గంపానుల కాగితము కాళికోటైందు ౧ సంపుటం రగిపటములు ౪-౦-౦ యుద్ధకాండము మూడు భాగములు 3౪ పటములు 3-౦-౦ తైల్లరీయోధిక, రంపానుల కాగితములైన మంచి అచ్చు మేలైన కాళికోటైందు బాల, అయోధ్యా కాండములు చేరి ౧ సంపుటము గల-౦-౦ డిటో అరణ్య, కిష్కింధా, సుందరకాండ చేరి ౧ సంపుటము గల-౦-౦ డిటో యుద్ధకాండము మూడుభాగము చేరి ౧ సంపుటము ౪-౦-౦ శ్రీరామకాలవిగ్గయము ౦-౦-౦ (235) ఆర్. వేంకటేశ్వర్ అండుకో, ఆనంద ముద్రాలయధికారులు మదరాసు.

గ్యాల్లీస్ మోటారు పాఠశాల

మోటారు నైపుణ్యము, కార్లు, ప్రయాణములకు న్యూన్ కార్లు, కాలసినవారు ఈ క్రింది ఆడ్రసుకు వ్రాయును. ఈ కంపెనీవారు ఆంధ్రులు. విశేషకాలము నుండి మోటారు వక్రమున ప్రసిద్ధిచెంది మహారాజులు, రాజులు, జమీందారులచే అభిమానింపబడినవారు. మీకు కొత్త కార్లుగాని, పాత కార్లుగాని మంచివిగాను తీసివెళ్ళగలరు. తిరుగ మీ కార్లను కాలసినయెడల అమ్మివెళ్ళగలరు. ఇట్టి సదుపాయ మిచ్చుటమాత్రమే గలదు. మోటారుబండ్లకు కావలసిన టైర్లు, ట్యూబులు యితరసామానులు యావత్తును మీకు చాకగా అమ్మగలరు. మోటారుబండ్లు అద్దెకిచ్చుగలరు. (41) గ్యాల్లీ అండ్ కో, బ్రాడ్వే, మదరాసు Galley & Co., 149 Broadway, Madras.

మదరాసు మోటారు ఇక్స్ ప్లిట్ ట్యూటు

24 జనరల్ పీటర్సన్ రోడ్డు మహంటురోడ్డు పోస్టు, మదరాసు. మోటారుబండ్ల యంత్రనిర్మాణమును, నడుపువిధానమును, బోధనాభ్యాసముల గలపబడును. ప్రత్యేక గమనిక:- బారుగూడిద్యార్థులకు ఉచితముగవసతియూ, భోజనాదికములును ఏర్పాటుచేయబడును. ప్రతి నెల ప్రథమనక్షాను ప్రారంభ భవనును, తరువాతైన నైవాకరికి శిష్యాత్వముచేయబడును. స్వల్ప శుంఖ్యయే దీనికివలయును. మేనేజరుగారికి వ్రాసికొనవలెను.

శ్రేష్ఠమయిన డోడువత్తులు

అంబరకత్తిలు	భరతేన	1-5 రూ 8, 6, 5, 8, 2
జవ్వారీ	"	4, 8, 2-8
పుసుగు	"	2, 1-8, 1
కస్తూరి	"	8, 2, 1-8
కన్నీరు	"	1, అ. 12, 8

విలియం అండు కో,

చామరాజుపేట, బెంగళూరు సిటీ

వీరపూజ

ఇందు పురాతన భారతీయవీరుల శతావధరితులు చక్కని శైలిలో కర్పించబడినవి. వారి చిత్రపటములు గూడ గలవు. ఇట్టి గ్రంథ మిదివఱ కంధమున ముద్రయింపబడి లేదు. నెల రేఖరు టైండు 0-12-0 కాళికో టైండు 1-0-0 శ్రీ కృష్ణదేవరాయని చిత్రపట ముచితము. నలయువారు:- శ్రీపాద సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రి, 7, తంబుశెట్టివీధి, మదరాసు.

మదన కామేశ్వర లేవ్యం

ఇది మేనాను, నిక్కాక, కుక్కనవ్వము, అతిమాత్రము, వారిచి మిక్కిలిబలమును ధాతువుష్టిని, రక్తవృద్ధిని, యావన నుభవమును, సంలాసప్రాప్తిని, సరములపడుత్వమును కలిగించు కరత్రసాదము. 2 డబ్బీలు చాలును. 20 టు|| డబ్బీ రు. 1-0-0 ఆయుర్వేద సమాజ్, పొందూరు, గుంటూరు జిల్లా.

ప్రపంచచరిత్ర

మూడవ సంచిక వెలువడినది. గ్రంథకర్త:- గా. హరిసర్వోత్తమరావు. ఎం. ఏ. శైలిసులభము. కథలు చదివినట్లు చదువుకొన వచ్చును. బహుప్రాచీనకాలమునుండి లోకములోని అన్ని దేశములలో జరిగిన సంగతు లిందు వ్రాయ బడును. చందాపద్ధతి ఆరుసంచికలకు రు. 2-0-0 అంచెకూలి లేదు. ప్రవేశరుసుము లేదు. సిద్ధమయిన సంచికలు పి. పి. గా పంపుమును కలయువారు:- ప్రపంచచరిత్రకార్యాలయము, (37) 145, కావీధి, మదరాసు అని వ్రాయుడు

రాక్షసనామసంవత్సర బహుమతి

చెయ్యి గడియారము రూ. 1-15-0. ఇది కరలో విక్రయించినది రూ. 8-14-0. ఇంత బారి క్రయ ము గల చెయ్యిగడియారమును మా కంపెనీ ప్రభావిత చెయ్యి వలెనని ఈ నెల ఆ ఖర లో గ తెప్పించుకొనువారికి రూ 1-15-0 యివ్వబడును. ఈ గడియారము చూపుట సాగుగాను చిన్నది గాను ఉండును. 5 సంవత్సరము ల గ్యారంటీ యివ్వబడును. నెల నెల విక్రయము. రాసువాన్ కంపెనీ, నెం. 8 ఇరకప్పకవిధి, మదరాసు

గోరోజనము తులం ౧కి 2-౦-౦ కుంకుమపువ్వు తులం ౧-కి రూ. 2-0-౦. కస్తూరి తులం 14 రూ. 20-0-0 అవ్వకాంజనము డిహి, 7, తంబుశెట్టివీధి మదరాసు.

ప్రకటన.

కృష్ణా మోటారు సర్కిసు కంపెనీవారు ఏలూరు శివరం తూడి శోధుమిదను వర్గియాణికుల ఉపయోగముకొరకు యేర్ప ర్చబోవుచున్న పెద్ద మోటారుకార్లను ఈ నెలలో నడిపించు టకు చాలా ప్రయత్నము చేసితిమి. చెన్నపట్టుములో ఈ మధ్య కురిసిన అపరిమితపు వర్షములకు కార్లకు నేయు రంగులు ఆరకను న్యూ వార్షిపు నేయుటకు వీలుకానందున మొదట ఎర్పాటుచేసికొన్న దినములకు పని ప్రారంభించుటకు అభ్యంతరము కలిగి బిళ్లను ఏలూరుకు బంపించుటకు వీలు కలిగి నది. కాదు. ఇట్టి సీతిలో ఆ శోధు ప్రక్క ను నుండే ధర్మాజిగూడెము గ్రామ సమీపములో ఉండు టోటాగేటు కంట్లాక్టరు మోటారుబళ్ళు నడవడమువల్ల తనకు నష్టము వస్తుందని భిలీ దావా తెస్తానని శ్రీ కృష్ణాజిల్లా కలెక్టరుగారికి నోటీసు ఇచ్చినట్లున్న అందువల్లను మాకు లయినన్న ఇన్వెంటు ఆగిపోయినట్లున్న నడరు టోటాగేటు కంట్లాక్టరుకు అవి భక్తి అన్న అయిన ధర్మాజిగూడెము గ్రామ మనగలు వాడుక చేయుచున్నట్లున్నా వింటున్నాము. ఘనతనహించిన బ్రిటిషు రాజ్య పరి పాలనలో ప్రజలకు ఉపయోగములొకరకు ఏర్పరచి చట్టములలో అట్టి అభ్యంతరములు కరకరల్ల మరయొ కరు చేయు మంచి పనులకు కలగ నేరవు.

కుంకుమపువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు మూవద్ద దొరకును. కొనువారు సూర్యమూ ప్పిను గమనింపుడు. కరస్పాండెన్సు మొదలగునవి ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:- ఎస్. నారాయణ అండు కంపెనీ. (55) 21, హమ్మంపేడి, బొం. బాయి.

సర్వకోగ కుతూరము. ఈ క్రింద కనబడిన మందును కాలగేద భేదములు లేక ఆశాలవృద్ధులకు శ్రీపురుష లింగభవను నేవించిన ఎవ్వడును నిరోగులుగ నుండగలరు. మదనమంజరి మూత్రలు. 40 గల డబ్బీకయము రూ 1-0-0 రాజవైద్యనారాయణజీ కేశవజీ (188) 20 చీనాబజార్ రోడు మదరాసు.

ఇశాం! ఇండియామహిమ ఇశాం! ఈ పుస్తకమునందు ఇండియాదేశముయొక్క విశేష విశేషములను అనేకశాస్త్రములలోనుండి గ్రహించి తాళి తేచుచును గోరి ప్రకటించి యున్నాము. ఇండియాదేశ ములో జన్మించిన ప్రతిమనుష్యుడును అత్యంతగా జరుగ వలయును. ఈ పుస్తకమునకు నెలరేడు. కళాలాభిర్నులేదు. వైద్యశాస్త్రి ముగేశంకర్ గోవింద్, తంకనిగ్రహ కోషఫాలయము, 157 బ్రాడ్వే, 98 హంటుకోడు, మదరాసు.

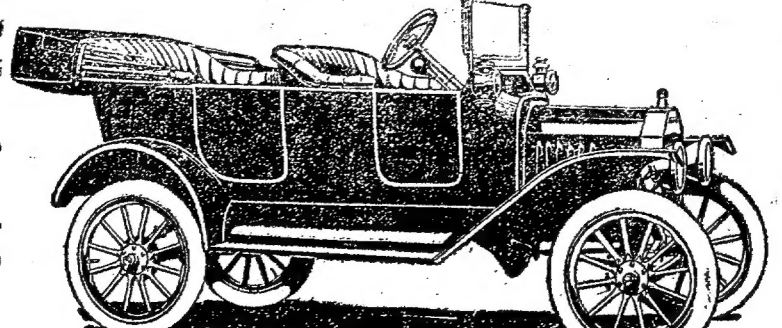
ఫోర్ట్ టూరింగు మోటారు బండి

5 గురు కూర్చుండుటకు వీలైనది.

పై కప్పు ముద్రాసేసరు ముందుండు ఎలక్ట్రిక్ కుడిపములు, బిగులు, స్పిడ్ మోటారు, కరిముట్లు సహా వెల రు. 2600 లు.

ఈ బండిని ముఖ్యముగా కొనవలెను. ఏలవ విని ఇది అందరికిని గూడ సుఖయోగించును. ప్రతీ సమగ్ర సామగ్రితో క్రవీలులకు పనివాండ్రులను ఏలండ్లు చేయింపబడినవి. ఈ బండ్లు చాలాశ్రేణిక చాలమచ్చుక గలవి గాన వీరికి మరాఠీప్రభుత్వ చాలతత్కవ. ఉత్కృష్ట అగ్ని సరితుచేసి ఈబండ్ల కునయో గించిరి ఆఉత్కృష్టచాల బలమైనదిగాని చాల శ్రేణి కైనదిగాన విశవ హెచ్చు.

ప్రపంచమందు వాడబడుచున్న మోటారు

బండ్లలో ఫోర్ట్ బండ్లు సగపాటుకన్న హెచ్చుగా నున్నవి. ఈబండ్లకు మీరు వెల్లుబడి వెట్టిసహాయం తయ సర్కినియోగమే. ఈబండ్లమీద ప్రపంచమందు దన్ని శ్రేణుల లోను ప్రయాణము చేయవచ్చును. కాన దీనిని ఇక్కడే కొనడు. ఈ నె 20 యక లేదీ నాటికి 80 బండ్లు స్త్రీసు రులలో వచ్చును. విచ్చుట ఆకాభంగము కలగకుండు ముందు గనే మాకు వ్రాయుడు.

మావిలాసము:- ఓక్సు అండు కంపెనీ, మదరాసు.